

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 789

vineri 12 februarie 1965

8 pagini 25 bani

La Muzeul de artă al R.P.R. în fața tabloului „Grivița 1933” de G. Miklossy

32 DE ANI DE LA EROICELE LUPT ALE MUNCITORILOR CEFERIȘTI ȘI PETROLIȘTI

Marile lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști desfășurate sub conducerea partidului în ianuarie-februarie 1933 au înscris o pagină glorioasă în istoria poporului nostru. Prin eroismul lor, prin spiritul lor de sacrificiu, ceferiștii de la „Grivița Roșie”, de la Nicolina-Iași, din Pașcani etc., ca și petroliștii din Valea Prahovei s-au afirmat ca detașamente înaintate și combative ale proletariatului din țara noastră.

Eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din februarie 1933 au fost determinate de ascuțirea puternică a contradicțiilor regimului burghezo-moșieresc în anii crizei economice din 1929—1933. Ele au fost rezultatul maturizării conștiinței politice a clasei muncitoare ca urmare a aplicării în viață a hotărârilor Congresului al V-lea al P.C.R. din decembrie 1931.

Un rol important în organizarea luptei muncitorilor de la căile ferate l-a avut propunerea făcută de către tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej pentru alegerea la o conferință pe țară a muncitorilor ceferiști a unui Comitet Central de acțiune. Conferința pe țară a ceferiștilor, care a avut loc în București la 20 martie 1932, a ales Comitetul Central de acțiune, alcătuit din muncitori din toate centrele feroviare, secretar fiind desemnat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Creat pe baza frontului unic, în condițiile cînd P.C.R. se afla în a cincă ilegalitate, Comitetul Central de acțiune a constituit forma principală de organizare pentru ridicarea pe o treaptă superioară a luptei ceferiștilor. Comitetul Central de acțiune a contribuit la pregătirea, coordona-

rea și desfășurarea luptelor eroice ale muncitorilor ceferiști.

La sfîrșitul anului 1932 au devenit și mai evidente consecințele dezastruoase ale politicii antinaționale duse de către clasele exploatoare pentru a ieși din criză. Imprumaturile făcute peste hotare, concedierile în masă, reducerea continuă a salariilor au determinat o și mai puternică înrăutățire a situației materiale a maselor, adîncirea ruinei economice și financiare a țării. La începutul anului 1933, ca urmare a acceptării acordului de la Geneva, guvernul burghezo-moșieresc inițiază aplicarea celei de a treia „curbe de sacrificiu” care prevedea reducerea salariilor și pensiilor cu 10—12% pe primele trei luni ale anului. Noua „curbă de sacrificiu” a lovit crunt masa salariaților statului, deoarece se aplica în condițiile cînd salariile și pensiile erau și așa foarte scăzute ca urmare a reducerilor din ianuarie 1931 și 1932. Măsurile aplicate de către clasele exploatoare aflate la conducerea țării au înrăutățit și mai mult situația de miserie a maselor muncitoare, au determinat creșterea mișcării revoluționare a proletariatului și în primul rînd a ceferiștilor și petroliștilor.

Lupta de clasă în creștere, acțiunile hotărîte ale muncitorilor ceferiști, ale metalurgistilor, luptele fărânimii vedeau întărirea însemnată a rolului partidului comunist de organizator și conducător al maselor largi. Luptele ceferiștilor din București se desfășurau sub conducerea organizației locale a P.C.R., a Comitetului Central de acțiune pe țară, al cărui secretar era tovarășul

Gheorghe Gheorghiu-Dej. Acțiunile întreprinse sub îndrumarea partidului de către Comitetul Central de acțiune și de comitetele de întreprindere — adunări pe secții și ateliere, ieșiri demonstrative ale muncitorilor la direcție pentru satisfacerea unor revendicări, demonstrații în incinta atelierelor etc. — au evidențiat starea de spirit combativă a muncitorilor ceferiști.

Problema cea mai importantă care frîmînta rîndurile muncitorilor era aceea a salariilor. Revolta lor a sporit atunci cînd au aflat că avansul din salariul pe luna ianuarie nu va mai fi plătit în întregime. La adunările care au avut loc la sindicat, în calea Griviței, în zilele de 26—27 ianuarie, s-au discutat metodele de luptă care trebuiau adoptate pentru a se obține încetarea reducerii salariilor, plata integrală a avansului, reprimirea celor concediați, renunțarea la sistemul amenzilor și concedierilor forțate.

Răspunzînd chemării comunistilor, a comitetului sindical și comitetului de inițiativă, în dimineața zilei de 28 ianuarie, la semnalul dat din toate părțile atelierului, muncitorii au lăsat lucrul și s-au adunat în hală a II-a a secției vagoane.

Înfățișînd amploarea demonstrației de la 28 ianuarie 1933 la care au participat 5000 de muncitori ceferiști de la atelierele C.F.R.—Grivița, ziarul „Lupta sindicală” sublinia faptul că timp de 3 ore ceferiștii au fost stăpîni ai atelierelor, transformîndu-le în cîmp de luptă pentru revendicările lor vitale. Demonstrația din 28 ianuarie a silit direcția să accepte cererile privind plata avansului de salarii, a constituit o verificare a forțelor muncito-

Obiective centrale în activitatea sindicatelor

La succesele obținute de poporul nostru în ultimul an se înscrie și contribuția activă a oamenilor muncii din învățămînt. Însulețiti de grija părintească a partidului, slujitorii școlii, științei și culturii răspundesc în masă ideologia marxist-leninistă, contribuind tot mai susținut la formarea omului de tip nou, constructor al socialismului. La progresul continuu al științei și tehnicii și la popularizarea în masă a cunoștințelor științifice înaintate.

Datorită condițiilor create de partid prin alocarea în bugetul de stat pe anul 1964 a sumei de 6,205 miliarde lei numai pentru învățămînt, a fost asigurată baza materială a dezvoltării în continuare a învățămîntului de toate gradele. A fost încheiată generalizarea învățămîntului de 8 ani. Ca urmare a acestui fapt, în anul școlar curent sînt cuprinși în învățămîntul de cultură generală peste 3 200 000 elevi,

cu 300 000 mai mulți ca în anul școlar 1963-1964.

Faptul că învățămîntul nostru obține succese merite mai mari se datorește și muncii rodnice a sindicatelor din învățămînt care, sub îndrumarea organelor și organizațiilor de partid, îi mobilizează pe învățători și profesori la traducerea în viață a sarcinilor trasate de partid cu privire la îmbunătățirea continuă a instruirii și educării tineretului școlar.

Organele sindicale din învățămînt au folosit forme de activitate specifice încît să se evite paralelismul cu acțiunile inițiate pe linie metodică de către conducerile școlilor și să imprime acțiunilor lor caracterul unei munci politice de masă, avată pe realitatea vie a procesului de învățămînt și educație. În felul acesta ele și-au sporit contribuția la mobilizarea cadrelor didactice în rezolvarea operativă a problemelor de bază ale activității școlare.

Faptul că s-au obținut importante succese în domeniul școlarizării și al realizării unei frecvențe bune a elevilor la cursuri se datorește și activității birourilor grupelor sindicale din școli, care s-au ocupat atît de mobilizarea cadrelor didactice pentru a spori eficiența propagandei pedagogice pe care o desfășoară în rîndurile părinților cit și de obținerea sprijinului comitetelor sindicatelor comunale.

Venind în sprijinul conducerii școlii organele sindicale au mobilizat pe membrii de sindicat la aplicarea operativă și creatoare a măsurilor stabilite în planul general de muncă al școlii sau în diferite documente elaborate de Ministerul Învățămîntului pentru îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ. În vederea creării unei opinii publice favorabile justei rezolvări a problemelor instructiv-educative și pentru a contribui la realizarea unității de cerințe educative față de elevi, tot mai multe organizații sindicale din școli au colaborat cu comitetele sindicatelor din întreprinderi pentru organizarea la locul de muncă al părinților a propagandei pedagogice prin conferințe, simpozioane etc.

Organele și organizațiile sindicale din majoritatea școlilor au sprijinit și au stimulat pe membrii de sindicat la perfecționarea măiestriei lor pedagogice, la asigurarea caracterului riguros științific al lecțiilor, la justa orientare ideologică și politică a predării, la întărirea legăturii cunoștințelor teoretice cu practica, în vederea continuiei îmbunătățiri a metodelor de instruire și de educare comunistă a elevilor. Așa, de exemplu, biroul grupei sindicale de la Școala medie nr. 1 din Suceava stimulează permanent cadrele didactice fruntașe la popularizarea experienței lor metodice, creîndu-le condițiile necesare pentru elaborarea în colectiv a lucrărilor respective și pentru valorificarea acestor lucrări în cadrul societăților științifice. Ca urmare, cadrele didactice de la această școală au adus o importantă contribuție la ultima sesiune a Societății de științe matematice, expunînd lucrări care prezintă experiența înaintată în predarea acestui obiect

Lector univ. ONIȚA GLIGOR

(Continuare în pag. 7-a)

(Continuare în pag. 7-a)

BACĂU

Dezvoltarea armonioasă și multilaterală a economiei și culturii socialiste în anii luminoși ai democrației populare se concretizează în cifre și fapte din toate ramurile de activitate, la orice pas, în fiecare colț al patriei.

Și în regiunea Bacău, ca și în oricare altă regiune a țării, deosebirea dintre trecut și prezent este radicală, uluitoare — în industrie ca și în agricultură, în domeniul social-cultural ca și în învățământ.

Ca pretutindeni în țară, și în regiunea noastră toți copiii de vîrstă școlară sînt cuprinși în învățământul general de 8 ani, iar porțile școlilor medii, ale școlilor profesionale și tehnice, ale facultăților, au fost larg deschise pentru toți cei care vor să învețe. În prezent funcționează în regiune 1592 școli. Numărul școlilor generale de 8 ani este de 16 ori mai mare decît în 1938. Dacă în 1938 funcționau pe teritoriul actual al regiunii numai 6 licee, acum sînt 21 de școli medii de zi și 15 secții serale ale școlilor medii.

Pentru copiii muncitorilor și țăranilor mai sînt în regiune 4 case de copii, 8 case ale pionierilor, 20 de școli profesionale.

În orașul Bacău funcționează și un institut pedagogic de trei ani, ai cărui studenți se bucură de condiții optime de studiu și de viață. Ei locuiesc într-un cămin modern și au la dispoziție o bibliotecă bogată, săli de curs și laboratoare bine utilitate.

Numărul elevilor a crescut an de an. În anul școlar curent în școlile de cultură generală din regiune sînt cuprinși peste 216.000 elevi, adică aproape de trei ori mai mulți decît în anul 1938—1939. Statul creează acestor elevi condiții tot mai bune de învățatură. Astfel, pentru cuprinderea în școală a tuturor copiilor au fost înființate școli pînă și în cele mai mici și mai îndepărtate sate sau chiar cătune. În ultimii ani s-au deschis noi școli generale de 8 ani în sate mici de munte cum sînt Boboteni din comuna Hangu, raionul Piatra Neamț, Preluci din comuna Goioasa, raionul Moinești, Moreni din comuna Berzunți, raionul Tg. Ocna, Milosu din comuna Lipova, raionul Bacău și altele.

Pentru asigurarea spațiului de școlarizare necesar bunei desfășurări a muncii didactice s-au construit an de an numeroase săli de clasă, localuri noi, moderne, luminoase. Numai în perioada anilor 1961—1964 s-au înălțat pe cuprinsul regiunii 1.200 săli de clasă construite din fonduri centrale sau prin contribuția cetățenilor și cu sprijin din partea statului prin credite rambursabile. Numeroase școli medii și de 8 ani din Bacău, Piatra Neamț, Tg. Neamț, Moinești, Roman, Prăjești, Nănești, Bușești etc. funcționează în localuri noi, moderne, luminoase și spațioase.

Școlile sînt tot mai larg dotate cu noi materiale didactice și cu mobilier modern. În anul 1964 s-au cheltuit 5.660.000 lei pentru procurarea de mobilier școlar, iar pentru materiale didactice a fost afectată suma de 3.500.000 lei.

Paralel cu creșterea numărului de școli a crescut și numărul cadrelor didactice. Astăzi lucrează în regiune aproape 9.000 de învățători și profesori.

Îndrumate de organizațiile de partid, marea majoritate a cadrelor didactice se preocupă îndeaproape de creșterea continuă a calității învățămîntului, de îmbunătățirea permanentă a conținutului muncii instructiv-educative. Cursurile de pregătire și de perfecționare organi-

zate de secția de învățămînt a regiunii, scrisorile metodice difuzate de aceasta, schimburile de experiență inițiate pe linie sindicală, analizele făcute la nivelul regiunii, la raioane și în școli ajută nemijlocit învățătorilor și profesorilor să-și îmbunătățească mereu munca. Rezultatele și succesele deosebite obținute de cadrele didactice cu experiență, de învățătorii și profesorii frunțași, se concretizează în pregătirea tot mai temeinică a elevilor, în rezultatele mereu mai bune obținute de ei la examenele de maturitate și la concursurile de admitere. Mulți dintre tinerii din regiunea noastră obțin în producție sau în institutele de învățămînt superior rezultate care fac cinste școlilor de unde au plecat. Nu de mult, de pildă, școlile din Piatra Neamț, din Roman, din Bacău au primit felicitări de la facultățile unde au intrat ca studenți elevii lor.

Și în acest an școlar preocuparea centrală a cadrelor didactice o constituie temeinica pregătire a tuturor elevilor la nivelul cerințelor societății socialiste. Rezultatele obținute în multe școli la sfîrșitul trimestrului I sînt o primă garanție a roadelor bune ce vor fi culese la sfîrșitul anului școlar.

Conștienți de importanța misiunii pe care o au și muncind cu abnegație, învățătorii și profesorii din regiunea Bacău obțin zi de zi noi succese pe calea realizării sarcinilor trasate școlii de către partid.

IULIAN GHIȚĂ
inspector la secția de învățămînt a regiunii Bacău

În laboratorul de chimie al Școlii medii nr. 2 din Bacău

DOBROGEA

Pentru cel care vine astăzi pentru prima oară pe meleagurile dintre Dunăre și Mare, imaginea înfloritoare a orașelor și satelor dobrogene, care se adaugă firesc imaginilor noi întîlnite oriunde în patria noastră constituie numai un prilej de bucurie. Nu-l miră nici stîlpii rețelilor de înaltă tensiune care străbat stepa, nici ogoarele lucrate cu mijloace agrotehnice de cel mai înalt nivel, nici arhitectura suplă și trainică a litoralului. Dar pentru cei care au cunoscut Dobrogea de odinioară imaginea prezentului este de un uimitor și violent contrast cu ceea ce știau. Fostă țară a vînturilor și secetei, Dobrogea a devenit în puțini ani, sub soarele de aur al socialismului, o

regiune cu o civilizație materială și spirituală avansată.

Printre realizările regimului democrat-popular, înfăptuirile revoluției culturale au înscris și pe meleagurile dobrogene pagini de lumină. Faptele, datele, cifrele ilustrează convingător metamorfoza petrecută și în acest domeniu, ca și în toate celelalte domenii ale vieții.

În 1938 numeroase sate din fostele județe Constanța și Tulcea nu aveau localuri de școală și multe din școlile existente aveau localuri necorespunzătoare. La Comana, în raionul Negru Vodă, la Băneasa, în raionul Adamclisi, la Mila 23, în raionul Tulcea, școlile funcționau în clădiri neîncăpătoare. La Babadag, școala s-a adăpostit aproape 20 de ani într-un fost canton. Chiar în orașul

Constanța, numărul școlilor era insuficient, clădirile nesatisfăcătoare.

Și iată că în orașele și satele dobrogene au început să se înalțe clădiri zvelte, luminoase, menite să cuprindă pe toți copiii de vîrstă școlară din regiune și să asigure cele mai bune condiții pentru instruirea și educarea lor. Într-un reportaj intitulat „Cîți copii învață în Dobrogea?”, publicistul Petru Vintilă sublinia frumusețea construcțiilor școlare apărute pretutindeni în Dobrogea, din comunele și satele de pe malul mării pînă în așezările din Deltă. La Negru Vodă, la Cobadin, la Babadag, la Băneasa s-au înălțat școli mari, dotate cu mobilier modern și elegant, cu laboratoare și biblioteci. Numărul școlilor și al sălilor de clasă a crescut neîncetat. Numai în ultimii doi ani în satele dobrogene s-au dat în folosință 389 săli de clasă noi.

„Cîți copii învață în Dobrogea?” se întreba reporterul — și răspundea nu printr-o cifră, ci printr-o exclamație entuziastă: toți copiii de vîrstă școlară!

100.000.000 lei au fost acordate din bugetul țării pentru necesitățile învățămîntului în Dobrogea. 100.000.000 lei pentru școli și mobilier, pentru manuale, pentru material didactic, pentru ca toți copiii acestei regiuni dintre ape să-și însușească frumusețea și bogăția cunoștințelor, să devină oameni capabili, participanți activi la opera de desăvîrșire a construcției socialiste.

În raionul Medgidia funcționează astăzi 78 de școli generale de 8 ani și medii, cele mai multe noi sau complet renovate. Un număr de 970 de cadre didactice se consacră cu pasiune instruirii și educării noii generații. În comunele și satele raionului Istria sînt 37 de școli generale de 8 ani și 3 școli medii iar în raionul Tulcea 86 de școli generale de 8 ani și 4 școli medii, în care lucrează 800 de cadre didactice. În inima Deltei acolo unde nu au existat niciodată clădiri de școală — la Partizani, Pătlașgeanca, Cetelchioi, Chilia Veche, C. A. Rosetti, Sfîstocfa s-au construit din fonduri de stat localuri noi și corespunzătoare. În raionul Hirșova funcționează 54 de școli, dintre care 19 au fost construite în perioada 1960—1964. Aici își desfășoară activitatea 470 de cadre didactice, cu aproape 150 mai multe decît în 1960.

În școlile din orașul Constanța și din regiunea Dobrogea — școli de 8 ani, medii, profesionale, tehnice — învață în acest an școlar 136.000 de elevi. Sînt fiii harnicilor muncitori și tehnicieni de la Fabrica de ciment din Medgidia, de la Uzina de superfosfați și acid sulfuric din Năvodari, de la Termocentrala Ovidiu, de la Fabrica de pește din Tulcea, din întreprinderile stuficole din Deltă, fiii mecanizatorilor din vestitele S.M.T.-uri ale Dobrogei, fiii cooperantilor agricoli care dau patriei producții tot mai mari de grâu și porumb, de lapte și carne, ei înșiși viitorii muncitori și tehnicieni, viitorii oameni de știință și de cultură ai Dobrogei însorite.

Dacă pătrundem în orice sat, în orice școală, ne vor întîmpina pretutindeni fețele lor sănătoase și rumene, zîmbetul lor luminos, ochii lor plini de certitudinea realizării celor mai îndrăznețe năzuințe.

OCTAVIAN GEORGESCU
Constanța

La Casele de cultură ale tineretului

Insuflețirea care a cuprins întregul nostru popor acum în perioada pregătirii alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare, se face larg simțită și în rîndurile tineretului școlar. Deseori îi poți întîlni de pildă pe elevii școlilor medii, ai școlilor tehnice sau pedagogice în sălile spațioase de festivități ale Caselor de cultură ale tineretului, care organizează pentru ei cu sprijinul ca-

dreilor didactice programe artistice, simpozioane, spectacole de teatru și alte manifestări cultural-artistice menite să le lămurească semnificația alegerilor, să contribuie la educația lor cetățenească.

Iată cîteva acțiuni pe care le-a înscris în această perioadă în programul său Casa de cultură a tineretului din raionul Nicolae Bălcescu al Capitalei.

„Pentru prima oară în

fața urnelor” este tema uneia din acțiunile înscrise în program, acțiune dedicată tinerilor care vor vota pentru prima oară la 7 martie 1965.

Despre însemnătatea acestor evenimente le va vorbi tinerilor participanți tovarășul Dumitru Dumitru, președintele sfatului popular al raionului Bălcescu.

Viața frumoasă, condițiile minunate de studiu pe care le-a creat tineretului statul nostru democrat-popular vor constitui tema simpoziu-

lui intitulat „Trăim o viață fericită”. În cadrul acestei acțiuni vor lua cuvîntul elevii frunțași la învățatură și tineri muncitori frunțași în întrecerea socialistă. Simpozionul va fi urmat de un frumos program artistic prezentat de formațiile artistice ale Casei de cultură.

Recent a avut loc aici simpozionul cu tema „Alegerile de altă dată oglindite în operele scriitorilor noștri”, la care le-a vorbit tinerilor invitați profe-

sorul de limba română Nicolae Opreș. Simpozionul a fost urmat de reprezentarea cîtorva scenete despre alegeri după o serie de schițe de I. L. Caragiale, ca și de filmul „Telegrame”.

Acțiuni interesante organizează în această perioadă și Casa de cultură a tineretului din raionul 16 Februrie. Interesantă și instructivă va fi, bunăoară seara literară cu tema „Viața nouă oglindită în literatura scrii-

torilor noștri contemporani” în care vor veni să le vorbească tinerilor o seamă de scriitori și poeți. Tot aici va avea loc spectacolul intitulat „Tineretea votează”.

Alături de acțiunile pe care le organizează în această perioadă școlile, Casele de cultură ale tineretului, larg sprijinite de cadrele didactice contribuie prin programul lor bogat la educarea patriotică, cetățenească a elevilor.

M. S.

Lucrările de metodică și stimularea măiestriei pedagogice

În ultimii ani, școala noastră a ajuns într-o etapă de dezvoltare în care, concomitent cu preocupările pe linia perfecționării sistemului de organizare și a îmbunătățirii conținutului, se elaborează și materiale originale menite să indice mijloacele și căile de ridicare a eficienței procesului instructiv-educativ.

În acest sens se remarcă o intensificare a preocupărilor legate de elucidarea la nivelul științelor contemporane a problemelor caracter didactic. Acest fapt se reflectă atât în presa pedagogică, în sesiunile științifice, în dezbaterile cercurilor pedagogice, cât și în activitatea dusă pentru elaborarea metodicilor de specialitate.

În etapa actuală, stadiul avansat al cercetărilor cu caracter didactic permite să se fundamenteze concluzia că metoda este o știință cu un obiect și o structură proprie, determinată de cerințele procesului de învățământ. În legătură cu structura și obiectul metodicii există însă păreri diferite. Predomină totuși punctele de vedere care recunosc că metoda constituie nu o simplă tehnică, ci o știință pedagogică specială, care face legătura între didactică și practica instruirii elevilor.

Intrucât metodică acționează în limitele fundamentale ale didacticii generale, rolul ei constă în contribuția la constituirea obiectului de învățământ, și la dezvoltarea legilor privind transmiterea cunoștințelor specifice obiectului, însușirea lor și luarea lor în stăpânire de către elevi. Ea nu se poate limita deci numai la indicarea metodelor ce trebuie folosite de către profesor, ci include și activitatea organizată a profesorului cu elevii pentru activizarea acestora din urmă în vederea formării noțiunilor, priceperilor și deprinderilor în domeniul disciplinei respective, pentru dezvoltarea lor sub aspect intelectual, moral și volitional. Eficiența metodicii se apreciază după măsura în care ea asigură atât succesul predării, cât și al învățării.

În legătură cu aceasta se ridică problema modului în care se elaborează metodică și a modului cum trebuie să fie folosită ea în școală.

În privința elaborării, esențial este să se aibă în vedere nu numai sistemul de cunoștințe care se transmite elevului, ci și modalitățile în care trebuie să gândească acesta pentru a le înțelege și stăpâni. Se ridică însă întrebarea dacă putem — și dacă este potrivit — să elaborăm îndrumătoare metodice care să cuprindă indicații precise pentru fiecare din momentele procesului de învățământ la un obiect sau altul. Se știe că pentru tratarea didactică a unei anumite probleme există mai multe variante și că nu totdeauna varianta optimă poate fi elaborată teoretic, deoarece ea se poate dovedi optimă numai într-o situație concretă sau alta. Rolul profesorului constă în a adapta soluțiile didactice la situațiile concrete în care își desfășoară activitatea.

Se pot elabora, desigur, și lucrări metodice vaste, pe obiecte

și clase, care să stabilească planul fiecărei lecții, dând indicații amănunțite în legătură cu fiecare moment al desfășurării activității didactice. Ne îndoiim însă de eficiența unor astfel de colecții de rețete metodice standard, care frânează activitatea creatoare a cadrelor didactice. În plus, o astfel de structură ar pune metodică într-o dependență stringentă față de manual, al cărui conținut este susceptibil de modificări periodice, determinate de necesitățile vieții. În zilele noastre conținutul învățământului este într-un continuu proces de modernizare, fiind influențat direct de ritmul în care evoluează știința și tehnica actuală. De aceea metodică nu poate da indicații de amănunt, planuri pentru fiecare lecție, ci numai explicații metodice model, întrucât îmbunătățirea conținutului diferitelor discipline școlare nu schimbă în principiu caracterul cunoștințelor respective.

Nu opinăm, desigur, pentru lucrări de metodică exclusiv teoretice, care să nu cuprindă material aplicativ suficient de concludent pentru ilustrarea principiilor expuse. Este însă clar că metodică nu poate să fie o lucrare similară cu tabelele de logaritmi sau cu dicționarele Hütte, în care să se găsească formule didactice prestabile. Indicațiile concrete în legătură cu predarea diferitelor teme sau capitole trebuie să aibă un caracter demonstrativ, să indice mai multe variante și posibilități de desfășurare a predării și să vizeze în special temele care ridică dificultăți în predare. Totodată însă, pentru a servi drept model, aceste indicații trebuie să aibă un caracter de generalizare.

Considerăm că metodică, având sarcina să ajute cadrele didactice în perfecționarea calificării pedagogice, are următoarele obiective: a) să precizeze scopurile urmărite în predarea obiectului; b) să orienteze pe profesor în logica obiectului predat; c) să-l ajute în cunoașterea procesului intim al înțelegerii și însușirii sistemului noțional, în cunoașterea posibilităților și limitelor elevului în procesul asimilării cunoștințelor; d) să indice căile de transmitere a cunoștințelor și mijloacele de organizare a procesului de învățământ, să arate profesorului cum poate verifica dacă într-adevăr elevul a înțeles problemele și poate opera cu informațiile comunicate. În consecință în cuprinsul unei lucrări de metodică este necesar să se precizeze considerațiile de ordin teoretic cu privire la principiile de constituire a obiectului predat, să se arate particularitățile metodelor, procedurilor și formelor specifice de organizare a procesului de învățământ, la obiectul respectiv.

Dintr-o lucrare metodică nu pot să lipsească explicațiile referitoare la specificul însușirii cunoștințelor de un anumit fel, la legile specifice învățării la diferite vârste, la caracterul și mecanismul formării reprezentărilor, noțiunilor și sentimentelor morale, în funcție de care să se motiveze alegerea mijloacelor de predare.

Metodică contribuie la îmbun-

nătățirea procesului de învățământ numai în măsura în care îndeamnă cadrele didactice la meditație, în măsura în care le obligă să-și ridice probleme pe linia didacticii speciale. Din acest punct de vedere ni se pare ilustrativă Metodică predării limbii române redactată de prof. dr. I. Berca, în care cititorul găsește nu numai indicații practice clare, dar și principiile menite să-l călăuzească permanent activitatea didactică. Important este ca fiecare învățător și profesor să știe nu numai „cum” să acționeze, dar și „de ce” trebuie să acționeze astfel. Dacă la acest „de ce” nu se dă un răspuns clar, legat de conținutul concret — fie și în variante multiple — atunci nu se poate vorbi de desfășurarea creatoare a activității instructiv-educative.

Din acest punct de vedere, analiza conținutului noțional, analiza folosirii diferitelor metode și procedee didactice ale procesului formării reprezentărilor și noțiunilor nu pot fi considerate drept balast teoretic.

Factorul hotărâtor în școală este învățătorul, profesorul, iar activitatea lui are cu atât mai mult succes cu cât este mai concret, mai optimal adaptată la situația specifică clasei, mergând până la a răspunde nevoilor de sprijinire și activizare ale fiecărui elev în parte. Metodică are sarcina să facă pe învățător și profesor conștient de activitatea lui și să împiedice atât accidentalul, cât și rutina.

Considerăm că o metodică elaborată după principiile arătate mai sus ajută cadrele didactice să fie mai active, să-și pună în valoare propria experiență, le îndeamnă să caute continuu noi soluții, asemenea medicului care, de fiecare dată, trebuie să țină seama de momentul și situația fiecărui caz pe care-l tratează. Astfel este asigurată dezvoltarea măiestriei pedagogice.

Metodică nu se poate substitui activității vii, creatoare a cadrelor didactice, ea nu trebuie să o frneze, ci trebuie să o stimuleze și să o adâncească, oferindu-i perspective noi și procedee-model. În acest sens calitățile metodicii constituie un stimulente prețios în ridicarea măiestriei pedagogice. Metodică nu este însă singurul factor care determină calitatea muncii didactice, aceasta fiind influențată de numeroși alți factori de ordin obiectiv și subiectiv care condiționează rezultatele activității instructiv-educative.

Metodicile publicate în ultimii ani nu corespund într-un tot al acestor cerințe. Uneori sînt insuficiente explicațiile teoretice, altele indicațiile concrete. Noi considerăm că perfecționarea metodicilor trebuie să meargă pe linia echilibrului dintre teoria didactică specială și sistemul de procedee model, neexagerându-se nici în sensul teoretizării sterile, nici în cel al practicizării, care paralizează inițiativa cadrelor didactice.

PAUL POPESCU-NEVEANU
director adjunct al Institutului de științe pedagogice

CORNELIA PRICHEA
metodist principal în Ministerul Învățământului

Expunere rațională, nu istorism

Cu toate că știința fizicii se află într-un stadiu atât de avansat, întâlnim încă în manualele pentru școala de cultură generală — deci și în predare — lipsuri din punct de vedere al unei prezentări raționale a adevărilor ei, care continuă a fi expuse uneori în forma (sau aproape în forma) în care au fost enunțate cu mult timp în urmă.

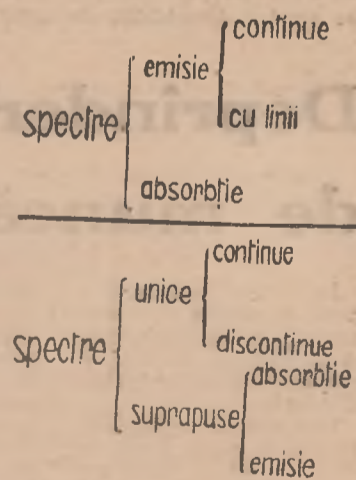
Se știe că o teorie științifică nu este predată elevilor în forma ei inițială. Autorilor de manuale, profesorilor le revine sarcina grea să prefacă drumurile adesea ocolite, complicate, prin care a fost descoperită în drumuri cât mai accesibile. Adevărurile științifice, descoperite de-a lungul istoriei disparat, după necesitățile momentului, au trebuit să fie sistematizate într-un tot în care fiecare din ele să-și ocupe locul cuvenit. Dar acțiunea de sistematizare nu poate să se reducă numai la situarea la locul cuvenit, în acest ansamblu, a tuturor adevărilor științifice, pe măsură ce ele sînt acumulate. Paralel cu această muncă de ordonare, simultană celei de descoperire, este necesară o muncă ulterioară, de revizuire permanentă a celei dintii. Căci nu o dată se poate constata, ca efect al noilor descoperiri, că unele adevăruri necesită un alt mod de enunțare sau o altă situație în ansamblul de cunoștințe pe care îl constituie știința. Ori, acest lucru nu se ia întotdeauna în considerare la timp, ceea ce are drept rezultat menținerea în manuale a unor formulări neconforme cu stadiul actual al științei.

Iată câteva mostre de istorisme așa cum apar acestea în manualele de fizică pentru cursul mediu, chiar în capitolele ce se predau în această perioadă a anului școlar. În primul rând, modul cum sînt expuse legile gazelor. Aceste legi puteau fi considerate fiecare în parte, în momentul descoperirii lor, ca fiind de sine stătătoare. Astăzi însă, în lumina teoriei cinetico-moleculare a gazelor, ele apar ca simple consecințe logice ale acestei concepții. Așadar, se impune o revizuire a modului clasic de expunere a legilor gazelor, mod folosit încă în mod curent în manuale și astăzi. Pînă la realizarea ei și în condițiile în care se păstrează modul consacrat al expunerii, ar fi indicat să prezentăm elevilor în cadrul recapitulării formula fundamentală a teoriei cinetico-moleculare dată de Bernoulli și chiar să o demonstrăm, ceea ce este pe deplin posibil la clasa a IX-a. În decursul demonstrației vom avea și posibilitatea de a reactualiza în mintea elevilor o serie de noțiuni ca viteză, forță, impuls ș.a.m.d., necesare la predarea temelor imediat următoare. Mai mult, vom avea prilejul cel mai nimerit ca, folosind mijloace matematice elementare și un model fizic relativ simplu și intuitiv, să le formăm elevilor o idee clară despre ceea ce reprezintă o lege statistică. E drept că deocamdată legile statistice nu se studiază în clasele IX-XI, dar o dată cu trecerea la școala de 12 ani ele vor trebui să-și găsească neapărat loc în programe.

Iată și un alt exemplu. În clasa a X-a cîmpurile electrice și magnetice se predau în mod cu totul disparat, urmîndu-se și în acest caz calea istorică a descoperirii lor nesimultane. Măcar în cadrul recapitulării ar trebui făcută și operația de sinteză, arătîndu-se elevilor că de fapt există numai un singur cîmp, cel electromagnetic, divizarea lui de-

pinzînd doar de modul în care se fac observațiile, precum și de instrumentele folosite. Va fi desigur necesar să precizăm că perceperea separată doar a uneia din cele două laturi ale cîmpului electromagnetic este posibilă doar atunci cînd fenomenul este perceput și interpretat numai din punct de vedere microscopic.

Peste puțină vreme elevii din clasa a XI-a vor studia tema „Spectroscopia”. Nici la această temă modul istoric al descoperirii fenomenelor spectroscopice nu a fost înlocuit printr-o prezentare mai rațională. Desigur că în ordine istorică s-au descoperit mai întii spectrele de emisie și apoi cele de absorbție. Dar de ce să clasificăm spectrele după apariția în timp a cunoașterii lor și nu după criteriul care ține de esență, de mecanismul producerii? O clasificare care urmează considerente raționale va fi de altfel și mai ușor înțeleasă și memorată de elevi. De ce așa-zisele spectre de absorbție să se reducă doar la cele descoperite inițial, dacă ulterior s-a descoperit că, în condiții schimbate, fenomenul de rezonanță poate produce întărirea radiațiilor absorbite în cazul anterior? De altfel, nici denumirea de „spectre de absorbție” nu mai corespunde azei realității. Luînd drept criteriu al clasificării modul în care se obțin spectrele de emisie și absorbție de la o singură sursă de lumină sau de la două, vom avea pe de o parte spectre unice, iar pe de altă parte spectre suprapuse. Spectrele de suprapunere, la rîndul lor, vor fi clasificate după sensul în care lucrează fenomenul de rezonanță. Va trebui să atragem atenția elevilor asupra faptului că acest sens apare ca o consecință a tendinței celor două surse către echilibrul energetic, aci putîndu-se recunoaște, în definitiv, o extindere a principiului al doilea al termodinamicii. Pentru comparație dăm mai jos schema clasificării spectrelor așa cum apare în manual, iar alături clasificarea pe care o considerăm necesară în spiritul celor spuse mai sus.

Exemple de istorisme care dăunează unei expuneri logice și armonioase pot fi date încă multe. Tocmai de aceea credem că n-ar fi lipsit de interes ca la o viitoare consfătuire a Societății de științe fizice și chimice să figureze pe ordinea de zi și o discuție asupra necesității de a se introduce la toate capitolele din manualele de fizică formulări noi, pur raționale.

Prof. ȘTEFAN FĂTULESCU

IN CLASELE I-IV

Primele cunoștințe de ortografie

De-a lungul a mai mulți ani de muncă la catedră m-a preocupat îndeaproape problema însușirii de către elevi a regulilor de exprimare corectă în scris. Observațiile îndelungate pe care le-am făcut în acest domeniu îmi permit să afirm că este pe deplin posibil să-i deprindem pe elevi, chiar din clasele I-IV, să respecte regulile ortografiei. Este drept că în aceste clase nu le putem explica în amănunt rațiunea gramaticală care stă la baza scrierii corecte, avem însă posibilitatea de a-i face să-și însușească regulile ei — fie și în chip empiric. Iar aceasta este o îndatorire de cea mai mare însemnătate a noastră, a învățătorilor. Dacă n-o îndeplinim, deprinderile greșite căpătate de elevi în primii ani de învățatură nu vor putea fi înlăturate decât cu greu mai târziu. În schimb deprinderile corecte dobândite acum vor constitui un bun câștigat, căruia lecțiile de gramatică din clasele următoare nu vor face decât să-i dea o fundamentare teoretică.

În rîndurile ce urmează voi expune câteva din modalitățile pe care le-am utilizat pentru a cultiva unele deprinderi ortografice în primii ani de școală. Încă din clasa I, în perioada abecedară, am stăruit în a-i deprinde pe copii să scrie corect cuvintele terminate cu un „i”, cu doi sau trei „i” (pui, puii, jucării, copii, copiii, ochi, ochii etc.). Cum am procedat? La fiecare lecție de citire am rezervat câteva minute pentru o scurtă discuție în jurul cuvintelor întîlnite în text care se terminau cu unul, doi sau trei de „i” (de obicei această discuție avea loc în cadrul fixării cunoștințelor). Am cerut elevilor să observe că același cuvînt (de exemplu pluralul de la „pui”) era scris într-un loc cu un singur „i” iar în altul cu doi, explicîndu-le totodată, la nivelul posibilităților lor de înțelegere, că într-un caz era vorba de „pui” în general, iar în celălalt de niște pui anume. Am utilizat în acest scop și exemple: „Cloșca are zece pui”, „Puii pe care i-a scos cloșca bălțată sînt albi”. Dar poate mai mult decât pe deosebirea de ordin rațional — destul de dificil de înțeles la această vîrstă — am accentuat pe deosebirea de ordin fonetic. Am atras astfel atenția copiilor asupra faptului că într-un caz auzim un singur „i” și în celălalt un „i” prelungit, care se notează în scris cu doi de „i”. I-am îndemnat în același timp ca, atunci cînd au de scris un cuvînt terminat cu „i”, să-l rostescă mai întîi în gînd, pentru a-și da seama cîți de „i” se aud.

O problemă aparte a constituit-o ortografierea formei de plural a cuvîntului „copii”, explicarea cazurilor în care acesta se scrie cu doi și trei de „i”. De fiecare dată, atît la pronunțarea formelor respective cît și la scrierea lor, am dat o atenție deosebită percepției de către elevi a deosebirilor de natură fon-

etică, repetînd mereu întrebarea: „Cîți „i” se aud?”. Pentru ca ei să se deprindă cu ortografierea corectă le-am cerut ca ori de cîte ori scriu ceva și mai ales la dictări, dacă nu sînt siguri că trebuie să pună unul, doi sau trei de „i”, să mă consulte.

În primele texte din manualul de limba romînă pentru clasa I, care se predau în trimestrul al II-lea, se întîlnesc cuvinte scrise cu liniuță. Aceasta ne obligă să facem cunoscute copiilor noi reguli ortografice. Am făcut la începutul trimestrului o evidență a tuturor regulilor respective, ca să-mi dau seama cum trebuie să le grupez și cum le pot explica elevilor în raport cu nivelul lor de cunoștințe. Încă în prima oră de gramatică din trimestrul al II-lea le-am spus elevilor că unele cuvinte se scriu cu liniuță și le-am dat cîteva exemple care au fost scrise pe tablă. Analizînd aceste exemple, am explicat că liniuța se folosește atunci cînd două cuvinte se rostesc împreună. Analizînd exemplul din propoziția „Vacanța de iarnă s-a sfîrșit” am explicat, refăcînd textul, de ce este necesară liniuța în cuvîntul „s-a”. Ei au înțeles că în „s-a” există două cuvinte care se rostesc împreună. La fel am procedat pentru a le explica scrierea lui „s-au”, „m-am” și „ne-am”.

Pentru fixarea acestor cunoștințe am utilizat și planșe, confecționate din carton sau hîrtie de desen, în care am înscris în șiruri paralele cuvinte identice din punct de vedere fonetic, dar diferite din punct de vedere al ortografiei: S-a jucat — Cartea sa, S-a dus — Haina sa, S-a sfîrșit — Casa sa etc. și am precizat că „sa” se scrie fără liniuță cînd se poate înlocui cu „lui”. Am procedat la fel pentru cuvintele „l-a” și „la”, prezentînd planșe cu exemple cum sînt: L-a luat — La școală, L-a ajuns — La cooperativă, L-a chemat — La noi și subliniînd că „la” se scrie fără liniuță cînd este urmat de un cuvînt care arată ființe sau lucruri. Pentru o și mai bună fixare a regulilor învățate, planșele au fost afișate în clasă.

În clasa a II-a, cînd orizontul de cunoștințe al elevilor se lărgeste, am completat explicațiile arătînd, bunăoară, că „s-a”, „s-au”, „i-a”, „l-a” etc. se scriu cu liniuță atunci cînd sînt urmate de cuvinte care arată o lucrare. Acum acest lucru a fost posibil intrucît elevii au învățat că unele cuvinte arată nume de ființe sau lucruri, iar altele indică o acțiune.

Este de subliniat faptul că în clasa a II-a, în însușirea deprinderilor de scriere ortografică are o mare însemnătate repetarea primei explicații a fiecărei ortograme întîlnite în lecțiile de citire, ca și aplicarea cît mai frecventă a cunoștințelor, îndeosebi prin dictări.

Inv. T. MOLDOVAN
Becean

Deprinderi de muncă independentă

În clasele I-IV se impune ca paralel cu transmiterea noilor cunoștințe să le formăm elevilor și priceperea de a învăța individual.

Iată cum am aplicat, în lecțiile de citire ținute la clasa a III-a, sistemul muncii independente. În prima oră s-a citit cu glas tare lecția, s-au explicat cuvintele necunoscute și s-a discutat conținutul celor citite — toate după procedeele indicate de metodică pentru o lecție de citire. Ora a doua a fost consacrată activității independente. Elevii au citit singuri lecția, în gînd, au împărțit-o pe fragmente și au scos ideile principale. După ce am constatat că toți și-au terminat munca individu-

ală, am cerut unora din ei să arate cum au delimitat fragmentele și să motiveze delimitarea. Am stabilit împreună care este delimitarea cea mai judicioasă, apoi am cerut altor elevi să arate ce idee principală au desprins din fiecare fragment. Tot împreună am stabilit cea mai bună formulare pentru fiecare idee principală. Am notat formulările respective pe tablă, iar elevii le-au trecut pe caietele lor.

Am început aceste exerciții încă din prima lună a anului școlar. Întîi i-am obișnuit pe elevi să delimiteze un fragment, îndrumîndu-i să observe unde se schimbă acțiunea. Le-am cerut să gîndească asupra frag-

mentului, să-l sintetizeze într-o formulare cît mai cuprinzătoare, care să exprime just conținutul. De asemenea, am făcut cu ei exerciții de desprindere a ideilor principale și de formulare a acestor idei.

Căpătînd priceperea de a sistematiza cuprinsul unei lecții și de a extrage esențialul, elevilor le este acum mai ușor să înțeleagă textele pe care le citesc. Și, ceea ce este deosebit de important, își formează de pe acum deprinderile care le vor fi foarte necesare în anii următori, cînd vor trebui să lucreze cu manualul la obiecte ca istoria, geografia, cunoștințe despre natură etc.

Inv. EUGENIA BALACI
Pufești, raionul Adjud

Citirea și analiza pe fragmente a noii lecții.

Transformarea unităților de măsură

Transformarea unităților de măsură ocupă un loc important în studiul aritmeticii în clasa a IV-a. De însușirea temeinică a cunoștințelor din acest capitol depinde nu numai rezolvarea corectă a exercițiilor și problemelor pe care le include el, ci și soluționarea unui șir întreg de probleme legate de multe alte capitole ale matematicii.

Practica a dovedit că orice neglijență în expunerea sistematică, în adîncirea și consolidarea cunoștințelor referitoare la transformarea unităților de măsură poate provoca mai târziu surpriza neplăcută de a constata că o parte din elevi rezolvă cu mari erori problemele cuprinzînd asemenea transformări. Ajunge ca la un singur rezultat parțial virgula să nu se afle la locul ei pentru ca toate operațiile ulterioare să aibă rezultate eronate.

Elevii efectuează transformări ale unităților de măsură încă din clasa a III-a, cînd au operat însă numai cu numere întregi. Abia, acum, în clasa a IV-a, după ce s-au predat cele patru operații cu numere zecimale, se poate preda ușor toată gama transformărilor.

Pornesc de la verificarea cunoștințelor asupra sistemului metric și a relațiilor dintre diferitele unități de măsură: dintre unitatea principală, submultiplii și multiplii ei, ca și dintre multipli și submultipli. În acest scop utilizez repetate exerciții orale. Alcătuiesc apoi, la tablă, tabelul sistematic al unităților de măsură, pe care elevii îl copiază pe caietele lor. În continuare fac cu elevii exerciții de înmulțire a unui număr întreg și apoi a unui număr zecimal cu 10, 100, 1 000, după care trec la exerciții de împărțire în aceeași ordine. Ca material didactic utilizez unitățile de măsură din sistemul metric și tabloul de măsuri și greutateți aflate în uz.

Experiența mi-a dovedit că e mult mai bine să începem cu transformarea unităților de măsură mai mari în unități de măsură mai mici. Realizîndu-se prin înmulțire, astfel de exerciții sînt mai accesibile elevilor decît exercițiile de transformare a unităților mai mici în unități mai mari (realizate prin împărțire), așa cum recomandă manualul.

În sistematizarea cunoștințelor cu privire la transformarea unităților mari în unități mai mici mă refer la două cazuri. În primul caz includ transformarea cantităților exprimate prin numere întregi, la care trebuie aplicată regula înmulțirii unui număr întreg cu 10, 100, 1 000, și unde se adaugă deci zerouri la dreapta numărului dat. Al doilea caz are în vedere cantitățile exprimate prin numere zecimale, a căror transformare necesită mutarea virgulei zecimale spre dreapta peste o cifră, două sau trei. Insist mai mult asupra unei variante a acestui caz

care, insuficient înțeleasă, poate determina greșeli în calculele elevilor. Este vorba anume de cazul cînd după mutarea virgulei la dreapta trebuie adăugate și unul sau două zerouri (de exemplu $9,28 \text{ kl} = 9280 \text{ l}$; $7,5 \text{ m} = 7500 \text{ mm}$).

În ce privește transformarea unităților de măsură mai mici în unități de măsură mai mari, cînd valorile sînt exprimate prin numere întregi termînat cu un grup de zerouri, explic elevilor că este necesară o împărțire, adică tăierea zerourilor de la dreapta spre stînga spre a obține unități mai puține dar de ordin mai mare care au aceeași valoare ca și numărul inițial. Dacă numărul de transformat este compus numai din cifre semnificative, arăt că îl vom considera ca și cînd ar avea după el o virgulă, pe care o mutăm spre stînga peste numărul de cifre cerut. Și aici intervine o variantă mai greu de înțeles asupra căreia stăruim mai mult. Este vorba de situațiile de genul $78 \text{ l} = ? \text{ kl}$, unde rezultatul necesită adăugarea unor zerouri la stînga numărului inițial.

Într-o altă grupă situez transformarea cantităților exprimate prin numere zecimale. Acestea sînt de obicei ușor înțelese de către elevi, intrucît aici se aplică întotdeauna împărțirea unui număr zecimal la 10, 100, 1 000 prin mutarea virgulei zecimale spre stînga peste o cifră, două sau trei și, dacă este necesar, completarea cu zerouri la stînga.

Includ toate aceste cazuri într-un tabel pe care îl întocmesc împreună cu elevii. Efectuez apoi cu ei transformări duble și triple din toate cazurile.

În etapa fixării cunoștințelor caut să deprind pe elevi să controleze și să corecteze ei înșiși exercițiile pe care le fac prin exerciții inverse și prin consultarea tabelului. De asemenea, le cer să alcătuiască singuri exerciții pe care să le rezolve.

În lecțiile ulterioare trec la efectuarea unor exerciții cu un grad sporit de dificultate și la rezolvarea unor probleme în care sînt incluse transformări.

Transformările privitoare la sistemul monetar le predau după aceeași regulă. În ceea ce privește transformările unităților de timp, ele sînt relativ ușor de înțeles dacă insistăm asupra faptului că nu se încadrează în sistemul zecimal.

O atenție deosebită voi acorda, în recapitularea trimestrială a materiei, lucrării unor probleme compuse pentru căror rezolvare este necesară efectuarea unor transformări. Am constatat că, procedînd astfel, se ușurează mult studiul unităților de măsură și înarmarea elevilor cu deprinderi necesare în acest domeniu.

Inv. GHEORGHE VAGMISTRU
Butea, raionul Pașcani

ACTIVIZAREA CLASEI

Ridicarea continuă a nivelului învățămîntului nostru socialist, îmbunătățirea lui calitativă, în conformitate cu exigențele contemporaneității presupune nu numai modernizarea conținutului său — problemă careia pe bună dreptate i se acordă o atenție deosebită — ci și perfecționarea metodelor și procedurilor de predare.

Preocupîndu-se în mod sistematic de găsirea și aplicarea unor metode cât mai eficiente de predare, astfel încît fiecare lecție să aducă o contribuție sporită la instruirea și educarea comunistă a elevilor, colectivul Școlii medii „Ion Neculce” din Capitală a întreprins o acțiune cu scopul de a cunoaște și a valorifica experiența bună în domeniul activizării clasei. Această problemă a fost urmărită de conducerea școlii, de consiliul pedagogic, de cabinetul metodic și de comisiile metodice.

Unii profesori consideră că activizarea clasei ar consta într-o cit mai largă antrenare a elevilor la verificarea cunoștințelor, alții sînt de părere că explicarea lecției noi poate fi considerată momentul doveditor al măiestriei pedagogului în ce privește activizarea elevilor, în timp ce după părerea altora cel mai bine ar putea fi activizată clasa în cadrul fixării cunoștințelor. Se întilnesc apoi o serie de păreri despre obiecte de învățămînt la care activizarea clasei este pe deplin realizabilă și altele la care posibilitățile înfăptuirii ei ar fi, chipurile, reduse sau limitate.

Experiența celor mai buni pedagogi din școala noastră a dovedit că activizarea clasei poate și trebuie să fie realizată de către toți profesorii, la toate lecțiile și la toate obiectele de învățămînt, fără excepție, că ea poate și trebuie realizată nu numai într-unul sau altul din momentele lecției, ci pe întreaga durată a acesteia.

Se știe că între metodele de predare și modul în care elevii își însușesc cunoștințele predate există un raport de strînsă dependență. Succesul procesului de învățămînt este deplin numai atunci cînd elevii sînt în așa fel conduși încît devin participanți activi la desfășurarea lui. O lecție reușește cel mai bine tocmai atunci cînd în desfășurarea ei se stabilește o legătură intimă între profesor și elev, un schimb permanent de noțiuni, de idei, de stări emoționale care dau viață conținutului procesului de învățămînt. Unde și cum trebuie începută această legătură — iată o întrebare al cărei răspuns nu poate fi cuprins în nici un fel de rețete. De profesor, de competența și experiența sa, de măiestria sa pedagogică, de căutările sale creatoare depinde cum va proceda în fiecare caz. Dar activizarea clasei — ca și succesul întregii lecții de altfel — depinde în cea mai mare măsură de modul în care profesorul se pregătește în acest sens. Tocmai unei asemenea pregătiri atente, minuțioase, se datorește activă participare a elevilor la lecțiile unor profesori din școa-

la noastră cum sînt tovarășii Tatiana Trifan, Victor Grigorescu, Maria Romașcanu, Gheorghe Mîndroiu care, deși lucrează de zeci de ani în învățămînt, își pregătesc în amănunțime fiecare lecție, chibzuiesc atent asupra fiecărei metode.

Activizarea clasei presupune renunțarea la tradiționalul procedeu al examinării cîtorva elevi soși „la răspuns”, ținutii lingă catedră sau în cel mai bun caz lingă hartă sau la tablă, în timp ce ceilalți elevi nu numai că nu participă la dezbaterile problemelor dar, scăpați uneori aproape complet de sub observația profesorului, își găsesc alte preocupări.

Utilizarea hărții, a tablei, a altor materiale nu pledează cituși de puțin împotriva activizării clasei. Profesorul Ion Sucitu, de exemplu, face din demonstrația la hartă unul din cele mai eficiente procedee de activizare a elevilor atît cu prilejul verificării cunoștințelor cit și în explicarea lecției noi și în fixare. Măiestria acestui profesor constă în faptul că îi determină pe elevi la o activitate proprie în desfășurarea orei, le dezvoltă interesul pentru cunoaștere și dorința de a face dovada însușirii temeinice a cunoștințelor. La lecția cu tema „Munții Apuseni”, de exemplu, a folosit în explicații și harta și o schiță efectuată pe tablă cu cretă colorată, în timp ce toți elevii au avut și ei, pe bănci, harta respectivă.

Rezultate foarte bune în activizarea elevilor obține și profesorul Traian Rădulescu. În folosirea tablei, mijloc fără de care nu poate fi concepută predarea matematicii, la tov. Rădulescu o rămas tradițional doar instrumentul însuși — tabla, în timp ce modul de utilizare a acestuia a căpătat sensuri noi. Un număr mare de elevi sînt antrenați la fiecare lecție să lucreze la tablă. În același timp, elevii din bănci efectuează pe caiete problemele sau exercițiile respective, astfel încît în orice moment pot continua, la tablă sau verbal, demonstrația. În felul acesta elevii din bănci nu rămîn la simpla copie a demonstrației de pe tablă, ci sînt mobilizați la o activitate complexă intelectuală, cognitivă, înlăturîndu-se caracterul pasiv care caracterizează de regulă atitudinea elevilor din bănci. La lecția „Noțiunea de șir monoton și șir convergent”, de exemplu, au lucrat la tablă 9 elevi, dintre care 5 au primit și note, iar alții 12 au luat cuvîntul din bănci. Adversar ferm al artificialității, prof. Traian Rădulescu nu adresează elevilor întrebări formale, ci lucrează efectiv cu clasa, cu masa elevilor, pe toată durata orei de curs. Pe baza experienței sale și a altor profesori de matematică din școala noastră, comisia metodică de specialitate a organizat o interesantă și utilă dezbateri.

Activizarea clasei depinde în mare măsură de modul în care sînt transmise cunoștințele de către profesor. Experiența unor dintre cei mai buni profesori ai școlii noastre, cum sînt Cornel Raianu, Marcel Saraș, Anica Popescu, demonstrează că noile cunoștințe trebuie să fie prezentate

în mai mică măsură în mod expozitiv. Cu cit sînt utilizate în predare mai multe procedee care stimulează gîndirea elevilor, care îi pun în situația de a verifica cunoștințele dobîndite în explicarea anumitor fenomene, în înțelegerea altora, în aprofundarea unor probleme etc., cu atît interesul lor pentru lecție crește, devin tot mai activi, participă cu pasiune la dezbaterile problemelor. O asemenea predare care stimulează în permanență pe elevi prin întrebări, care face apel la întregul lor bagaj de cunoștințe și determină utilizarea activă a acestor cunoștințe nu numai că permite activizarea clasei pe toată durata predării, dar orientează elevii în direcția unei însușiri aprofundate, durabile, conștiente.

O condiție sine qua non a activizării clasei este apelul neîncetat, nu prin vorbe ci prin însăși desfășurarea lecției, la conștiința elevilor, la sentimentele lor. O lecție care prin conținutul ei, prin problematica ei, precum și prin modul în care este predată găsește drum spre sufletul elevilor, le creează stări emoționale, îi cerește, transformîndu-i în participanți activi la desfășurarea ei.

Interesul elevilor pentru lecții poate fi trezit și cultivat cu foarte bune rezultate și prin utilizarea mijloacelor audio-vizuale. Deși sîntem abia la început de drum în această privință, experiența profesorilor noștri în utilizarea discului, a benzii de magnetofon, a diafilmului sau filmului etc. demonstrează nu numai imensa valoare instructiv-educativă a folosirii acestor mijloace moderne în învățămînt, dar și influența pe care o exercită asupra activizării elevilor. La lecția „Les derniers jours d'un avaré”, fragment din romanul „Eugénie Grandet”, de pildă, prof. Marcel Saraș a utilizat cu rezultate evidente magnetofonul. În locul citirii model el a prezentat textul lecției înregistrat pe bandă, în interpretarea profesoarei Micheline Ricois de la liceul „Honoré de Balzac” din Paris. Cînd s-a trecut la citirea pe fragmente magnetofonul a fost utilizat din nou, de data aceasta pentru corectarea pronunției, elevii participînd activ la desfășurarea lecției.

Uneori lecțiile nu pot să trezească interesul elevilor datorită construcției lor șablon. Un profesor ale cărui ore încep invariabil cu aceeași întrebare, uneori chiar cu același gest, care își desfășoară lecțiile atît de stereotip încît elevii știu dinainte că „acum facem fixarea”, nu le poate pretinde să fie activi.

Factorul determinant în activizarea elevilor îl constituie pedagogul, munca lui, măiestria lui. De pregătirea noastră de specialitate, ca și de pregătirea atentă, minuțioasă a fiecărei lecții, a oricărei discuții cu elevii, de nivelul nostru ideologic și politic depinde succesul fiecărei lecții, influența ei asupra generațiilor tinere pe care le instruiem și educăm.

Prof. I. DRAGU
directorul Școlii medii „Ion Neculce” din București

Minuirea aparatelor de proiecție statică

În prezent școlile noastre dispun de posibilități tot mai largi în vederea folosirii la lecții a așa-numitei proiecții statice — proiecția de diapozitive și diafilme. Rezultate deosebit de bune se obțin, în organizarea unor asemenea proiecții, cu noul tip de aparat de proiecție „Diascol” APD-5 difuzat în prezent în școli prin grija Ministerului Învățămîntului.

Aparatul „Diascol” APD-5, produs de I.O.R., poate fi folosit pentru proiectarea diapozitivelor cu imaginea de 24 mm/36 mm în rame de 5 cm/5 cm, ca și pentru proiectarea diafilmelor cu imaginea de 18 mm/24 mm. El este de o mare simplitate constructivă, are foarte bune calități optice, este mic, foarte ușor de transportat dintr-o clasă în alta și foarte ușor de minuit. În stare de nefuncționare, aparatul se ține cu carcasa închisă. În momentul punerii lui în funcțiune, carcasa, care are și rol de capac, se ridică prin rotire cu mina dreaptă, așa cum se ridică în mod obișnuit capacul unei valize, ținînd și apăsînd cu degetul mare și degetul arătător de la mina stîngă cele două butoane de la baza planșetei de susținere.

Beucul acestui diaprojector de fabricație „Tungsram”, tip 9202, este centrat prin însuși sistemul de introducere în aparat, așa încît nu poate fi așezat greșit. Luminozitatea sa — de numai 100 W, furnizată de o sursă cu tensiunea de 220 V — face însă necesară camuflarea perfectă a sălilor de clasă, nu totdeauna ușor de realizat. Ecranul folosit va putea fi fix sau mobil. Esențial este ca el să aibă o mare putere de reflexie. La ecranele fixe aceasta se obține delimitînd pe perete o suprafață inconjurată de un chenar, suprafața pe care o vom albi fie cu var căruia i s-a adăugat puțină vopsea albastră, fie cu oxid de bariu, fie metalizînd peretele cu ajutorul bronzului de aluminiu. În ceea ce privește ecranele mobile rulabile, e bine ca acestea să fie confecționate din șifon alb. Luminozitatea cea mai mare se obține atît la ecranul fix cit și la cel mobil cu ajutorul bronzului de aluminiu, dar în cazul folosirii acestuia vizibilitatea unghiulară este redusă, ceea ce face ca el să nu poată fi utilizat decît în încăperi lungi și înguste.

Cadrele didactice se preocupă mult de posibilitățile de a realiza proiecții cu camuflaj redus sau la lumina zilei. Pentru rezolvarea parțială a acestei probleme, întreprinderea de material didactic a Ministerului Învățămîntului produce un ecran special de retro-proiecție (din spatele ecranului), folosibil fără camuflarea sălii, pe care l-a și pus la dispoziție școlilor. Fiînd confecționat din geam mat, acest ecran, destul de luminos pe axa optică, prezintă totuși inconvenientul unei vizibilități reduse din unghiurile mari ale clasei, astfel încît necesită aglomerarea tuturor elevilor de-a lungul axei optice a aparatului. Vizibilitatea unghiulară a acestui ecran poate fi mult îmbunătățită prin înlocuirea geamului mat cu o pînză albă de șifon bine întinsă.

Pînă la dotarea tuturor școlilor cu noile aparate de proiecție statică „Diascol”, pot fi însă folosite cu mai mare randament aparatele existente, care dau și ele rezultate bune. Trebuie menționat că o imagine clară, luminoasă, nu depinde numai de calitățile optice ale aparatului, ci în mare măsură și de becul folosit, ca și de poziționarea lui. Acest fapt este însă de multe ori neglijat, ceea ce duce la insuccesul proiecției. Pentru ca proiecția să se desfășoare în condiții bune este necesar să asigurăm ca oglinda din spatele becului, filamentul acestuia, condensatorul și obiectivul să fie înșirate de-a lungul axei optice. De asemenea, filamentul becului trebuie să aibă caracteristicile esențiale: să fie concentrat, sub forma unei spire strînse, liniare sau în formă de grătar (grilă), într-un singur plan, să fie dispus paralel cu planul condensatorului și să se afle totodată în axa optică a aparatului.

Aparatele A.p.F.D.-3 fabricate de I.O.R. care se găsesc în școli au fost prevăzute inițial cu un bec clar, de formă rotundă, cu înșurubare, cu filament liniar, avînd o putere de 100 W. Întrucît forma becului era cea obișnuită (de uz casnic), în cazurile de defectare, majoritatea celor ce folosesc aceste aparate au considerat că-l pot înlocui cu un asemenea bec de 100 Wați. Realitatea este însă că nu orice bec de 100 Wați poate fi folosit la aparatul de proiecție, căci dacă filamentul este dispus în mai multe planuri se pierde energie luminoasă, prin imposibilitatea concentrării tuturor razelor luminoase emise de filament. Pentru uzul casnic aceasta nu are nici o importanță. Lucrurile se schimbă însă la aparatul de proiecție, unde filamentul în linie frîntă face ca randamentul luminos să fie foarte redus.

Poziționarea corectă, centrică, a filamentului constituie de asemenea o problemă esențială pentru obținerea unei imagini luminoase. Pentru verificarea poziționării se pot folosi mai multe procedee, dintre care cel mai simplu este de a ține în calea razelor luminoase, lipită de obiectiv, o foaie de hîrtie pe care apare clar, vizibil, filamentul becului. Cu ajutorul suruburilor de reglaj din aparat becul se poate mișca în sus sau în jos, la dreapta sau la stînga, înainte sau înapoi, pînă cînd filamentul va apare perfect în centru. Un alt procedeu indicat pentru centrarea becului este de a observa filamentul pe ecranul de proiecție. Se ține în calea razelor luminoase, în fața obiectivului, o lupă simplă biconvexă, cu diametrul cel puțin egal cu diametrul obiectivului. Prin deplasarea acesteia înainte și înapoi pe axa optică vor putea fi observate două imagini — și anume, o dată imaginea dată de filament, iar a doua oară imaginea dată de oglinda din spatele becului (ogîndă care, dacă este deplasată, trebuie pusă și ea la punct). Luminozitatea maximă se obține atunci cînd cele două imagini sînt apropiate și nesuprapuse în cazul filamentelor liniare și interpusă în cazul filamentelor în formă de grătar.

Operația de centrare a filamentului face ca luminozitatea să fie maximă și omogenă pe toată suprafața imaginii, așa încît se asigură vizionarea fără eforturi a materialelor prezentate.

La aparatele de proiecție de tip A.p.F.D.-3 se pot folosi cu bune rezultate și becurile cu o singură fază folosite la automobile și motociclete, dacă dulia obișnuită se înlocuiește cu o dulia pentru becuri auto. Într-adevăr, filamentul acestor becuri fiind concentrat, luminozitatea este satisfăcătoare chiar și la puterea de 30 de Wați. În cazul acesta, alimentarea trebuie să se asigure însă fie printr-un transformator, fie de la un acumulator corespunzător.

Iată așadar că pentru a folosi cu bune rezultate aparatele de proiecție statică trebuie să ne preocupăm din timp de asigurarea bunei lor funcționări. Cunoașterea temeinică a aparatului, a modului cum pot fi remediate defecțiunile ce se ivesc, a condițiilor ce trebuie realizate în sala de clasă (camuflajul, prizele, ecranul) asigură folosirea cu maximă eficiență a proiecțiilor în scopul tot mai bunei pregătiri a elevilor.

HEINRICH VOLLRATH
șef de lucrări la Institutul pedagogic-București

Interesul cu care este urmărită lecția dovedește buna activizare a clasei de către profesor. Aspect din timpul unei ore la clasa a XI-a a Școlii medii nr. 27 din București.

LECȚIA MIXTĂ DE DESEN

Desenul este un obiect cu sarcină predominant formativă, predarea lui urmărind educația estetică a elevilor și formarea unor priceperi și deprinderi specifice, de natură să ușureze activitatea în societate a cetățeanului de mline și să-l îmbogățească spiritualmente. Bineînțeles, la unele lecții de desen comunicăm elevilor și un anumit volum de informații — dintre care o parte sînt menite să constituie punctul de plecare al culturii lor artistice, în timp ce altă parte sînt nemijlocit legate de activitatea practic-aplicativă. În școala generală de 8 ani folosim mai rar prima categorie de informații: ocaziile ni le oferă doar așa-numitele „convorbiri despre artă”. Incomparabil mai dese sînt situațiile în care utilizăm a doua categorie de informații. Acestea alcătuiesc un gen de instrucție teoretic privitor la un procedeu nou de activitate, procedeu aplicat și exersat în aceeași lecție, apoi într-un număr de lecții în continuare.

În cazurile din urmă lecția de desen are două elemente constitutive de bază, la fel de importante, deși nu ocupă în oră o durată egală în timp. Acesta este, la desen, tipul cel mai frecvent de lecție mixtă sau combinată, tipul care ridică cele mai multe greutăți în predare. Trebuie să spună pe deplin că în cele ce urmează.

Lecția mixtă pe care se întemeiază în cea mai mare măsură predarea desenului conține două elemente predominante: **comunicarea** unui instructaj privitor la un procedeu nou de activitate și **exersarea** procedurii. Iată cum am procedat practic în cazul unei teme de desen liniar — împărțirea cercului într-un număr determinat de arce egale.

Prima fază a constă în **comunicarea informației** axiomatice ce trebuia demonstrată: un cerc se poate împărți în 3, 4, 5 etc. arce egale. A urmat apoi **instructajul**, cuprinzînd demonstrația procedurii noi de muncă (adică prezentarea unui model de execuție a procedurii) și explicația verbală a operațiilor demonstrate. De obicei acestea se realizează concomitent, deși nu sînt excluse și alte posibilități (de exemplu, demonstrația globală urmată sau precedată de explicația verbală). Și tot de obicei, elevii execută paralel cu instructajul și un **exercițiu introductiv**, repetînd pas cu pas operațiile procedurii care se demonstrează la tablă. În prima parte a lecției la care m-am referit, instructajul și exercițiul introductiv s-au desfășurat astfel: am construit pe tablă un cerc și am cerut elevilor să construiască și ei, pe caiete, cite un cerc. Păstrînd pe compas raza cercului, am înscris-o pe circumferință, începînd din punctul 1. Ea s-a înscris de șase ori. Elevii au procedat la fel pe caietele lor. Am numerotat (și eu, și elevii) diviziunile de pe cerc, din două în două, în același fel. Am atras atenția elevilor asupra faptului că între 1 și 2, 2 și 3, 3 și 1 sînt însemnate pe circumferință trei arce. Observînd cite raze cuprinde fiecare arc, ei au stabilit că cercul a fost împărțit în trei arce egale. Prin întrebări recapitulative am precizat care este procedeu împărțirii unui cerc în trei arce egale. După această îmbinare de demonstrație, explicație și exercițiu introductiv a urmat **al doilea exercițiu**, de bază, elevii aplicînd

independent, sub supravegherea mea și conform instructajului anterior, procedeu predat. După împrejurări, exercițiul de bază poate fi (și de obicei este) urmat de alte exerciții, de fixare. Lecția în care comunicăm procedeu nou de muncă se încheie cu analiza și aprecierea modului de lucru și a rezultatelor obținute și cu fixarea cunoștințelor predate, prin reproducerea verbală a acțiunilor ce constituie procedeu nou predat.

Această structură metodică îmbracă însă, în activitatea mea, diverse variante, în funcție fie de natura procedurii de muncă, fie de forma de desen. Așa cum am enunțat-o, ea este caracteristică în primul rînd desenului liniar, adeseori și desenului decorativ, dar și aici sînt de făcut unele precizări. Nu întotdeauna lecția mixtă de desen liniar sau decorativ cuprinde un singur instructaj — deci și cite un singur exercițiu introductiv și de bază. Structura propusă este perfect adecvată, de exemplu, unor teme ca protecția ortogonală, cotarea unei piese tehnice, reprezentări în protecții cavaliere etc., sau unei teme de desen decorativ ca alcătuirea unei rețele de joc de fond. La multe lecții predau însă două sau mai multe procedee de activitate, și în aceste cazuri cel puțin instructajul și exercițiul introductiv (dacă nu și exercițiul de bază) se repetă ciclic pentru fiecare procedeu. De pildă, procedeu la care m-am referit mai sus — împărțirea unui cerc în trei arce egale — n-a ocupat întreaga etapă a comunicării și exersării din lecție. În continuare, am comunicat încă trei procedee noi, privind împărțirea cercului în 6, în 4 și în 3 arce egale, procedee pe care elevii le-au exersat în aceeași oră. La desenul decorativ, o lecție cu tema „Legile decorative” presupune și ea, de regulă, cite o demonstrație însoțită de explicație și de un exercițiu introductiv pentru fiecare lege în parte. Evident, acumularea a două sau mai multe procedee de muncă într-o lecție mixtă este posibilă numai atunci cînd conținutul instructajelor este foarte succint și cînd exercițiul este operativ — ca în cazurile amintite.

Adaptarea structurii metodice a lecției mixte la specificul desenului după natură sau al desenului tematic comportă modificări mai adînci, cu toate că și în cazul acestor forme de desen este vorba, în mare, tot de o activitate practică orientată de un principiu teoretic. Principiul teoretic este foarte redus în primele clase ale școlii de 8 ani, unde desenul după natură și cel tematic se realizează mai ales empiric. Începînd din clasa a IV-a există posibilitatea unui instructaj prealabil exercițiului de desen.

La lecțiile în care predau desenul după natură, demonstrația însoțită de explicație cuprinde următoarele operații succesive săvîrșite și de elevi, ca exercițiu introductiv, paralel cu instructajul: a) intuirea modelului; b) așezarea paginii în sensul modelului; c) efectuarea desenului în schiță (care presupune trasarea axelor și așezarea în pagină, luarea măsurilor și efectuarea crochiului); d) alcătuirea desenului în amănunt, cu delimitarea zonelor luminoase de cele umbrite; e) colorarea. Toate aceste operații, în succesiunea lor, constituie global procedeu de muncă specific desenului după natură.

Date fiind numărul mare al operațiilor componente și dificultatea de fapt a realizării lor practice, lecția mixtă care le cuprinde ocupă două ore. Pentru astfel de lecții alcătuiesc însă un singur plan, pe care îl realizez în două etape: de obicei, prima include și crochiul, iar a doua — desenul în amănunt și colorarea.

Se impune să ținem seama de faptul că, spre deosebire de desenul liniar și de cel decorativ, baza teoretică a desenului după natură se pune o dată pentru totdeauna. De aceea, după însușirea îndrumărilor teoretice de principiu, lecțiile mele de desen după natură capătă tot mai mult un caracter aplicativ, devenînd total lecții de formare a priceperilor și deprinderilor atunci cînd trecerea de la un model la altul înseamnă doar trecerea de la un model cunoscut la altul înrudit (cană dreaptă — cană cu pereții convecși) sau cînd poziția modelului sau modul de colorare nu cer explicații noi — deci un instructaj nou. Ca urmare, lecția mixtă în care predau desenul după natură cuprinde următoarele cunoștințe cu caracter de îndrumare teoretică: a) întregul instructaj inițial — cu modalitatea de intuire a unui model dintr-o clasă determinată de obiecte, așezat într-o anumită poziție și colorat într-un anumit fel (de exemplu, un obiect paralelipipedic, așezat frontal, pe ax verticală și umbrit cu hașuri); b) modul de realizare a desenului după natură, cînd trebuie revă-

zute anumite elemente ale instructajului inițial (de exemplu, modul de intuire a aceluiași obiect, așezat în altă poziție; intuirea a două obiecte desenate izolat mai înainte și grupate laolaltă în noua lecție; intuirea unui obiect nou, din altă categorie; modul de colorare etc.). Într-adevăr, dacă schimbăm poziția unui obiect paralelipipedic, sînt necesare explicații noi privitoare la intuire și la așezarea în pagină. Sau, trecînd de la deformarea aparentă a cercului la deformarea aparentă a suprafețelor plane, demonstrația și explicația se reiau pe alte baze, deși în aceeași organizare internă a operațiilor cunoscute.

Desenul tematic folosește din plin cunoștințe și priceperi dobîndite de elevi la studiul celorlalte forme de desen — în primul rînd la desenul după natură. Etapele însușirii procedurii specifice de activitate sînt, în practica mea, asemănătoare cu cele caracteristice desenului după natură, adaptate oarecum. Și aici baza de îndrumări practice privitoare la executarea unui desen cu temă se formează de la început, variațiile de temă sau de izvoare pentru temă (date ale memoriei, ale imaginației) nemodificînd structura ca atare a lecțiilor inițiale, ci conținutul unor etape. Dar pentru că fiecare temă cere o altă economie a desenului, o altă compoziție, consider instructajul mereu necesar, spre a adăpta generalul la situația concretă. Structura curentă a lecției,

așa cum o folosesc eu, este următoarea: 1. Organizarea clasei; 2. Pregătirea emoțională pentru desen; 3. Anunțarea subiectului și a scopului lecției; 4. Explicația și demonstrația — însoțite de executarea în paralel a desenului de către elevi: a) prezentarea și explicarea elementelor componente ale desenului — în ordinea importanței lor, avînd ca punct de plecare situații variate (text literar, imagini din experiența de viață a elevilor etc.); b) exersarea separată a fiecărui element; c) întocmirea schiței — plasarea elementelor în unul, două, trei planuri, după împrejurare; d) definitivarea desenului; e) colorarea; 5. Analiza și aprecierea rezultatelor. Lecția de acest tip, ca și la desenul după natură, se realizează de obicei în două ore.

După cum se vede, indiferent de forma de desen, lecția mixtă are un caracter pronunțat aplicativ. Eficacitatea ei depinde în mare măsură de calitatea „principiului teoretic” care trebuie să guverneze activitatea aplicativă și care se comunică sub forma instructajului, a demonstrației însoțite de explicație. Desigur, structurile metodice descrise mai sus nu sînt și nu pot fi rigide; împrejurări concrete, condițiile locului de muncă etc. determină adesea, variante. Dar, chiar așa fiind, și activitatea noastră are nevoie de un „principiu teoretic” care să o orienteze către obținerea unei eficiențe maxime.

Prof. ELENA BELDESCU

Lecție de desen după natură

32 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști

(Urmare din pag. 1-a)

prinderi petroliere. De la ciocniri violente de stradă cu jandarmii și polițiștii, muncitorii petroliști au ajuns la asaltarea localului poliției din Ploiești, unde se găseau arestați delegații lor, pe care i-au eliberat prin forță.

Luptele ceferiștilor și petroliștilor, izbînzile lor au determinat o puternică ridicare la luptă a mii de muncitori din întreaga țară. Totodată s-au ridicat la luptă, în semn de solidaritate, țărani, intelectuali, funcționari, studenți.

Clasele exploatoare se străduiau să înăbușe orice acțiune revendicativă. Satisfacerea cerințelor formulate de ceferiștii din București era tergiversată în scopul pregătirii măsurilor pentru stăvilirea luptei. În circulara Direcției generale a C.F.R. dată la 9 februarie se prevedea satisfacerea doar a unora din cerințele expuse în manifestul de la 7 februarie.

Măsurile luate de Direcția generală C.F.R. în cîrdășie cu guvernul nu au putut stăvilii însă acțiunea hotărîtă a muncitorilor de la Grivița, declanșarea grevei pregătită în amănunt. Incercînd să preîntîmpine noua grevă proiectată la Grivița, ca și în întreaga țară, guvernul a arestat în noaptea de 14 spre 15 februarie pe conducătorii muncitorilor ceferiști, membri ai Comitetului Central de acțiune, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, membri ai organelor locale ale P.C.R. și U.T.C., ai comitetelor de acțiune și ai comitetelor sindicale.

Organizarea luptei de către Comitetul Central de acțiune a asigurat conducerea în continuare a luptei muncitorilor ceferiști. În zorii zilei de 15 februarie, vesele arestării conducătorilor s-a răspîndit cu iuțeală în toate cartierele Capitalei. Membrii Comitetului de fabrică de la Grivița care nu au fost arestați au luat măsuri pentru mobilizarea ceferiștilor la luptă. În dimineața de 15 februarie 1933, muncitorii de la Grivița, dînd un minut de exemplu de unitate proletară, curaj și eroism, au declarat grevă, ocupînd întreaga incintă a atelierelor.

În momentul intrării în luptă, muncitorii au cerut eliberarea imediată a conducătorilor arestați, ridicarea stării de asediu, recunoașterea Comitetului de fabrică, respectarea cuceririlor obținute la 2 februarie. În curtea atelierelor se aflau cca 7000 de muncitori hotărîți să lupte pînă la obținerea tuturor revendicărilor. Sute de muncitori erau grupați în fața clădirii administrației atelierelor. Din primele momente a fost ocupată uzina electrică, iar sirena a fost încredințată unui grup de muncitori. În același timp, de jur împrejurul atelierelor și la porțile principale au fost postate gărzii de auto-apărare.

Lupta proletariatului de la Grivița a luat caracterul unei largi mișcări politice de masă, îndreptată direct împotriva regimului burghezo-moșieresc, pentru independența națională, împotriva înrobirii țării de către imperialismul străin.

Sprîjinind hotărîrea adoptată de Comitetul executiv al Comitetului de fabrică, muncitorii greviști adunați în curtea atelierelor și-au exprimat cu fermitate intenția de a continua lupta pînă la cucerirea revendicărilor. În jurul atelierelor au fost concentrate numeroase forțe de reprimare. Dar nici în fața călăilor muncitorii n-au cedat.

„Străpunși cu baionetele, izbiți cu patul puștilor, tirîți spre poartă și aruncați în camioanele dinainte pregătite — scria „Scînteia” despre muncitorii arestați — ei continuau să strige lozinci

de luptă: „Jos asasinii muncitorimii!” Printre cei căzuți în timpul singeroasei reprimări au fost Dumitru Popa, Gheorghe Popescu, Dumitru Maier, Vasile Roaită și mulți alții.

Vestea asasinatului în masă de la Grivița a ridicat în întreaga țară un uriaș val de solidaritate, care s-a exprimat prin greve, demonstrații, manifestații de stradă în orașe și centre muncitorești, prin stringerea a zeci de mii de iscălituri de protest, prin publicarea de articole și declarații în presă în sprijinul muncitorimii ceferiste, prin ajutorarea materială a arestaților cu participarea cercurilor largi ale opiniei publice.

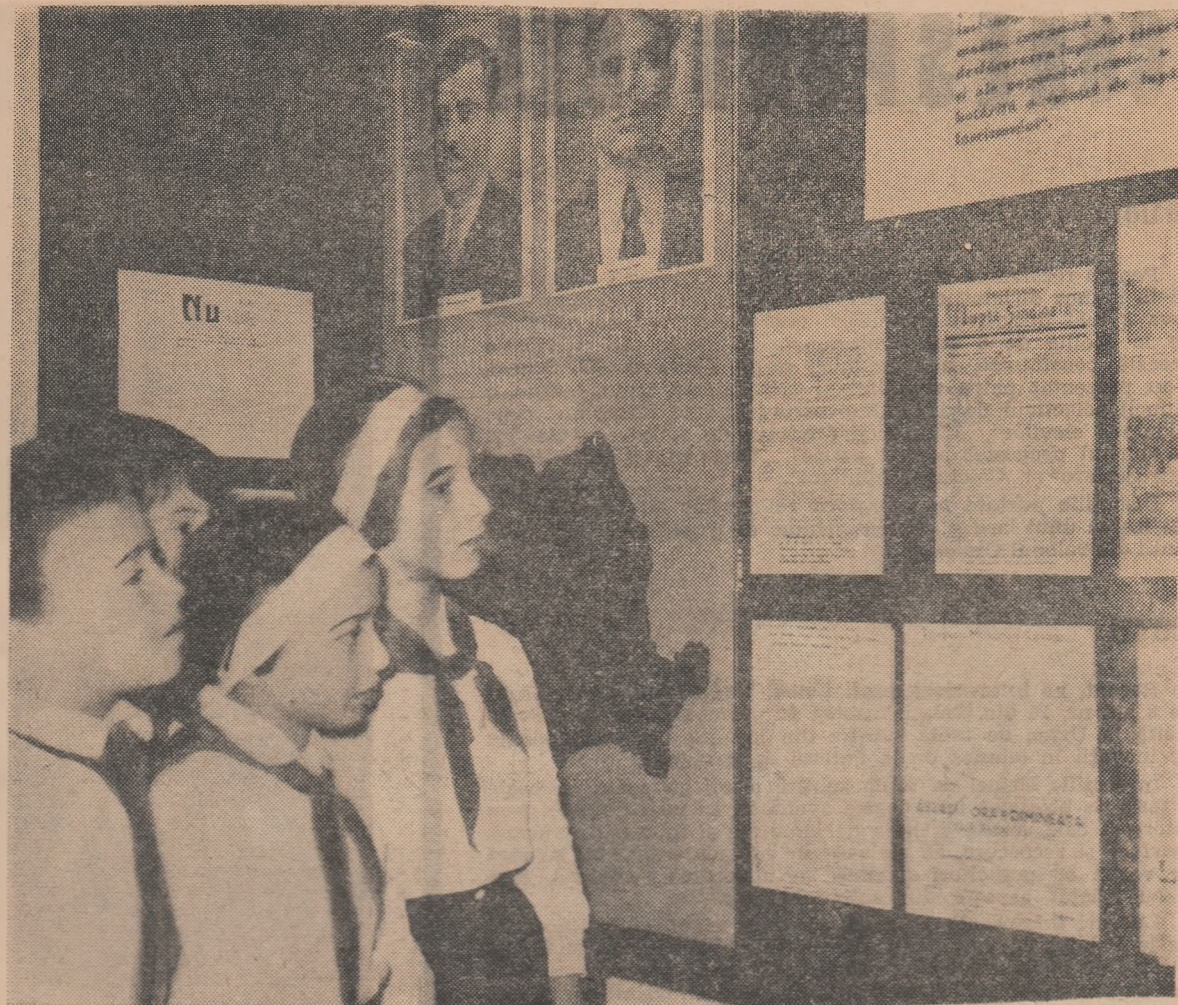
Un puternic răsădit au avut luptele din februarie 1933 în rîndurile mișcării muncitorești și ale opiniei internaționale. Din Uniunea Sovietică, Franța, Anglia, Italia, Germania, Statele Unite, America de Sud, din Africa și diferite țări ale Asiei au fost trimise scrisori, moțiuni de protest, telegrame; delegații de muncitori au venit să-i apere pe frații lor în fața tribunalului militar. În timpul judecării procesului conducătorilor muncitorilor ceferiști și petroliști în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, lupta a continuat cu vigoare. Răspunsurile celor implicați în proces au constituit în fapt un aspru rechizitoriu la adresa regimului burghezo-moșieresc.

Cu toată reprimarea singeroasă și teroarea dezlănțuită apoi împotriva mișcării muncitorești, luptele din 1933 ale ceferiștilor din București și ale muncitorilor din întreaga țară au constituit, atît prin rezultatele lor imediate cît și prin influența profundă pe care au avut-o asupra desfășurării ulterioare a evenimentelor, o mare victorie politică a proletariatului. Subliniind însemnătatea istorică a acestor eroice lupte, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a arătat: „Prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar, aceste lupte au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești”.

În timpul desfășurării luptelor s-au întărit legăturile partidului cu masele de oameni ai muncii, s-au făurit numeroase cadre de conducere ale partidului și organizațiilor de masă. În urma luptelor ceferiștilor și petroliștilor s-au întărit rîndurile partidului, în partid au intrat mulți muncitori căliți în luptele de clasă. În timpul eroicelor lupte desfășurate în 1933, experiența, capacitatea de cuprindere și organizare a partidului au sporit, călîndu-l pentru acțiunile care aveau să ducă mai tîrziu la marele act istoric de la 23 august 1944.

După victoria obținută asupra claselor exploatoare, întregul nostru popor, pășind cu încredere pe drumul arătat de partidul marxist-leninist al clasei muncitoare, a obținut an de an succese uriașe în dezvoltarea economiei naționale, în ridicarea continuă a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii. Sub conducerea Partidului Muncitoresc Român socialismul a învins la orașe și sate. Succesele remarcabile, obținute în cei cinci ani ai șesenalului, rezultatele deosebite în îndeplinirea planului pe anul 1964, sînt o mărturie elocventă a dezvoltării continue a țării noastre pe drumul socialismului. Rezultatele obținute în construcția economică asigură creșterea continuă a bunăstării oamenilor muncii.

Aniversarea a 32 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști constituie un imbold în munca însuflețită a întregului nostru popor pentru desăvîșirea, sub conducerea partidului, a construcției socialiste în patria noastră.

Elevii cercetează cu interes documentele privind lupta glorioasă a partidului

Obiective centrale în activitatea sindicatelor

(Urmare din pag. 1)

Apreciate de toți cei care au participat la sesiune, aceste lucrări vor vedea în curînd lumina tiparului.

Aceeași preocupare pentru perfecționarea pregătirii cadrelor didactice o manifestă biroul grupei sindicale de la Școala medie nr. 3 din Iași, care acordă membrilor săi un prețios sprijin pe linia documentării lor asupra celor mai noi probleme apărute în literatura de specialitate. Comitetele unor sindicate din învățămînt, cum este de pildă cel din orașul Craiova, au organizat conferințe pe teme de specialitate urmate de consultații la care și-au adus contribuția cadre universitare.

Colaborînd strîns cu conducerea școlilor, cu responsabilii comisiilor metodice și ai cercurilor pedagogice, organele sindicale au folosit inițiative, forme și metode variate pentru a-i mobiliza pe membrii de sindicat la acțiunile organizate în vederea perfecționării în specialitate, precum și pentru crearea unui climat favorabil întregii activități ce se desfășoară în școli.

În prezent s-au creat condiții pentru ridicarea la un nivel și mai înalt a muncii sindicatelor din învățămînt. Dezvoltarea continuă a industriei, care în acest an va realiza o producție de 2,25 ori mai mare decît în 1959, depășind creșterea prevăzută în Directivile Congresului al III-lea al P.M.R., noile obiective ce vor intra în funcțiune în acest an, precum și dezvoltarea producției agricole pe baza programului complex de măsuri inițiat de conducerea partidului asigură continua ridicare a nivelului material și cultural al poporului. Numai pentru dezvoltarea învățămîntului au fost alocate în anul acesta 6,7 miliarde lei, cu 565 milioane lei mai mult decît în anul trecut. Realizarea acestor obiective așa cum s-a arătat în recenta plenară a Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură pune sarcini noi în fața sin-

dicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură, chemate să-și sporească eforturile pentru a întări sprijinul pe care îl acordă muncii din școli.

Un obiectiv de cea mai mare importanță care stă în etapa actuală în fața corpului didactic este acela al încheierii cu succes a celui de al doilea trimestru al anului școlar. În colectivele pedagogice se depun eforturi sporite pentru ca pregătirea și educarea elevilor să se ridice la un nivel mai înalt. În această direcție conducerile școlilor iau măsuri pentru a consolida și îmbunătăți și mai mult prezența la cursuri a elevilor, pentru a spori eficiența lecțiilor.

Etapa care urmează în activitatea școlilor este hotărîtoare pentru rezultatele ce se vor obține la sfîrșitul anului școlar. Încă de pe acum multe comitete ale sindicatelor din învățămînt și birouri ale grupelor sindicale din școli se preocupă de unele aspecte privind pregătirea recapitulărilor finale și a examenelor. În acest scop se întocmesc bibliografii cu lucrări metodice care sînt recomandate apoi cadrelor didactice. Ele sprijină totodată comisiile metodice în valorificarea experienței cadrelor didactice care au obținut cele mai bune rezultate în lecțiile din etapa finală a anului școlar trecut.

Pe de altă parte organele sindicale din școlile de cultură generală și-au pus în centrul preocupărilor lor sarcina mobilizării cu mai multă eficiență a cadrelor didactice pentru obținerea gradelor didactice — formă superioară de perfecționare.

Dată fiind nevoia de cadre calificate ca urmare a generalizării învățămîntului de 8 ani, organele și organizațiile sindicale din școli stimulează cadrele didactice să-și ridice calificarea profesională, găsind forme și metode tot mai adecvate pentru a-i ajuta în pregătirea examenelor.

În atenția organelor sindicale stă de asemenea și sprijinirea cadrelor didactice în realizarea unei mai strînse legături a muncii lor cu practica desăvîșirii construcției socialiste. Colaborînd mai strîns cu sindicatele din întreprinderi, sindicatele din învățămînt ajută pe profesori să se documenteze mai larg asupra problemelor producției, să folosească mai larg în lecțiile lor, exemple din producție. Organizațiile sindicale din multe școli medii și din școlile de 8 ani se ocupă în colaborare cu conducerile școlilor de înzestrarea bibliotecilor cu lucrări de specialitate, organizează revista presei pedagogice, sprijină cadrele didactice în procurarea bibliografiei cerută de pregătirea examenelor de grad.

O mare atenție este acordată asigurării unor condiții de viață și de muncă mereu mai bune pentru învățători și profesori. În această direcție comitetele sindicatelor din învățămînt, colaborînd cu conducerile școlilor se îngrijesc de repartizarea echitabilă a sarcinilor culturale-obiectiste, astfel încît învățătorii și profesorii să aibă timpul necesar bunei pregătiri pentru lecții. Organizațiile sindicale din învățămînt din multe școli se ocupă de crearea unei atmosfere proprii unei munci creatoare, stimulează inițiativele, contribuie la satisfacerea cerințelor spirituale ale învățătorilor și profesorilor. Ele organizează sărbătorirea celor care au primit diferite distincții, simpoziioane, cercuri de creație, cenacluri literare etc.

Oamenii muncii din țara noastră se găsesc angajați într-o însuflețită muncă pentru traducerea în viață a obiectivelor trasate de partid în vederea îndeplinirii și depășirii sarcinilor de plan ale ultimului an al șesenalului. Corpul didactic, detașament de frunte al intelectualității noi, își va aduce contribuția sa devotată la pregătirea tineretului, la progresul culturii.

CRAIOVA

Pentru rezolvarea multiplelor probleme educative ce se ridică în munca diriginților, secția de învățământ a raionului Craiova a luat inițiativa organizării unei consfătuiri cu diriginții de la școlile de 8 ani, profesionale și medii din raion. La această consfătuire, ne comunică prof. Agripina Sterfenița, s-au prezentat patru referate cu următoarele teme: „Cum a muncit colectivul de diriginți pentru formarea disciplinei conștiente a elevilor”, „Metode și procedee de educare a elevilor în spiritul dragostei pentru patrie”, „Organizarea activităților extrașcolare” și „Caietul dirigintelui”.

Discuțiile purtate pe marginea referatelor au contribuit la realizarea unui larg și eficient schimb de experiență între diriginții din raionul Craiova.

GALAȚI

Recent, ne informează prof. Const. Ungureanu, elevii Școlii de 8 ani nr. 16 din Galați, însoțiți de profesorii lor, au făcut o vizită la Uzina de tablă subțire din localitate și la Expoziția de inovații în tehnică de la Palatul de navigație.

În secțiile Uzinei de tablă subțire elevii au putut cunoaște o serie de procedee tehnologice avansate. În mod deosebit i-au interesat cele văzute la linia de laminare și în secțiile ajustaj, foarfece și recoacere. Ei au avut de asemenea prilejul să stea de vorbă cu muncitori fruntași în întrecerea socialistă, care le-au relatat aspecte din activitatea lor.

Lucruri interesante au avut de văzut elevii și la Expoziția de la Palatul navigației. În mod deosebit i-au impresionat aici o serie de inovații ale muncitorilor gălățeni, printre care bancul de probe hidraulice, un dispozitiv pentru mașinile de frezat orizontal etc.

Vizitele făcute la uzină și la expoziție i-au ajutat astfel pe elevi să lege mai strâns teoria de practică.

CAREI

Tov. A. Streza ne face cunoscute o serie de măsuri luate de comisia metodică a diriginților de la Școala medie din Carci în scopul ridicării nivelului la învățatură al elevilor. Astfel, diriginții cu cele mai bune rezultate în muncă au erstat, în cadrul unor ședințe organizate de comisie, cum i-au mobilizat pe elevii lor la un studiu serios și susținut. De asemenea, comisia a luat în studiu cauzele care determină rămânerea în urmă la învățatură a unor elevi pentru a face, pe această bază, propuneri menite să ducă la îmbunătățirea situației.

Spre rezolvarea acestei probleme este orientată în prezent și munca diriginților cu părinții. La ședințele lunare organizate cu aceștia se discută teme ca „Importanța respectării regimului zilnic pentru asigurarea succesului la învățatură”, „Contribuția părinților la educarea unei atitudini juste față de învățatură” etc.

PLOIEȘTI

Tovarășul I. Jinga ne relatează că secția de învățământ a regiunii Ploiești a organizat de curând, cu sprijinul I.P.C.D. Brașov, o consfătuire cu toți inspectorii din regiune. În cadrul consfătuirii a fost analizată munca secțiilor raionale și orașenești de învățământ pentru ridicarea pe o treaptă mai înaltă a procesului instructiv-educativ. De asemenea, au fost luate în discuție probleme legate de îndrumarea activității directorilor, de controlul muncii educative, de întocmirea procesului-verbal de inspecție. Un loc important l-a ocupat în materialele consfătuirii analiza unor lecții, a cauzelor care au determinat succesul sau insuccesul lor. S-a subliniat necesitatea unei temeinice pregătiri de specialitate și metodice, ideologice și culturale a fiecărui inspector.

În cadrul consfătuirii au fost popularizate unele inițiative bune ale secțiilor de învățământ, cum ar fi trimiterea unor scrisori metodice, organizarea unor instructaje pentru diriginții cu puțină experiență, organizarea „zilei pedagogului de internat” etc.

FOCȘANI

După cum ne informează tovarășa Cecilia Mocanu, biblioteca Școlii generale de 8 ani nr. 9 din Focșani organizează interesante acțiuni de popularizare a cărții. De pildă, biblioteca a inițiat șezători cu teme variate, cum ar fi „Din creația poezilor tineri”, „Viața satului nou oglindită în literatură”, „Chipul țărânului în opera lui M. Sadoveanu”. De asemenea, biblioteca a sprijinit organizarea unui recital de poezie cu tema „Din creația poezilor tineri”, a unui medalion literar închinat lui Ion Creangă și a simpozionelor „Tradiții de publicistică românească” și „Grivița luptătoare”.

Foarte interesante sînt pentru elevi discuțiile organizate la bibliotecă pe teme cum sînt, de exemplu, „Cartea, prietena noastră”, „Cum să citim o carte”, „Știți să păstrați cărțile?” etc. În prezent biblioteca pregătește o serie de recenzii pentru elevii mai mari, ca și „seri de basm” pentru cei din clasele I-IV.

TIMIȘOARA

Profesorul L. Dunajecz ne scrie că la Timișoara s-a deschis o expoziție cu lucrări realizate de elevii școlilor de artă plastică din oraș. Dintre lucrările expuse se evidențiază pictura în ulei „Constructorii”, linogravura „La coasă”, basorelieful „Recolta cînepii”. Expoziția se bucură de un real interes. Zilnic numeroși elevi poposesc în sălile expoziției pentru a admira creațiile colegilor lor de la școlile de artă plastică.

Echipa de jocuri populare a Școlii generale de 8 ani din Berevoești, regiunea Argeș

A apărut „REVISTA DE PEDAGOGIE”

nr. 12, decembrie 1964

În sumar

STUDII ȘI CERCETĂRI

Natalia Popa-Amăice: Aspecte ale însușirii noțiunilor agricole cu ajutorul acțiunilor mintale.

E. Csögör, A. Nireșteanu, E. Asztalos: Procedee folosite în vederea preîntîmpinării rămîinerii în urmă la învățatură a elevilor.

Liviu Filimon și Dumitru Grigoriu: Probleme referitoare la asigurarea succesului la învățatură al elevilor din clasele mici.

I. Cremer: Ion Creangă și congresele corpului didactic.

Tiberiu Bogdan: Considerații asupra lucrării „Descrierea omului sălbatic de la Brașov” de M. T. Fronius.

CONSULTAȚII — DISCUȚII — CRONICĂ

Mihai Lupușoru: Planificarea muncii educative.

Valeria și Florian Dișuleasa: Respectarea principiilor didactice în predarea îndeletnicirilor practice la elevi.

Trenea Banciu: Rolul instructiv-educativ al jucăriilor.

Lucia Caraman-Măescu și Silvia Predoiu-Dima: Centenarul primei școli de surzi din țara noastră.

DE PESTE HOTARE

Lucian Rașcă: Despre metoda directă de predare a limbii franceze.

Alexandru Filipovici: 100 de ani de la moartea lui Vuk Stefanovici Karadzic, remarcabil om de cultură iugoslav.

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Camelia Roșculeț: I. Jianu și G. Vasiliu — „Dr. C. I. Istrati”.

Constanța Sorik: Luiza Vlădescu — „Dragoste și exigență”.

REVISTA REVISTELOR

Revista „I problemi della pedagogia” despre școala și pedagogia din R.P.R. (Elena Georgescu și Constantin Urmă).

Probleme educative în revista „Pedagógiai Szemle” (Ecaterina Csengeri).

Revista „Pedagogija” (Al. F.). Școlile comunitare (C. Pufan).

Orientări pozitive în revista „Educatores” (Eugen B. Marian).

*** Cuprinsul Revistei de pedagogie pe anul 1964.

Noi filme realizate de studioul cinematografic „Alexandru Sahia”

„Mirceștii în pastel”, film documentar. Scenariul: Paul Anghel. Regia: Radu Hangu. Imaginea: Francisc Toth (un act color). Filmul prezintă peisajul lunicii Siretului și al Mirceștilor, cîntat de V. Alecsandri în pastelurile sale. Ca oaspeți ai bardului de la Mircești facem cunoștință cu peisajul și conacul care l-au inspirat pe poet.

„Amintiri contemporane”, film documentar. Scenariul și regia: Gh. Horvat. Imaginea: Petre Gheorghe. Textul comentariului: Eugen Mandric. O prezentare a Iașului contemporan și a constructorilor săi. O trecere prin trecutul și viitorul orașului.

„Acolo unde Carpații întinse Dunărea”, film documentar. Scenariul: Marcian Bleahu și Ervin Szekler. Imaginea: Tiberiu Oalsz. Comentariul: Eugen Mandric. Un film menit să dezvăluie spectatoriilor frumusețile Văii Cernei, traseu pitoresc și puțin cunoscut.

„Imagini grăitoare”, film documentar. Scenariul: Constantin Darjan. Consultant: ing. Petre Martin. Comentariul: Eugen Mandric. Imaginea: Constantin Dembinschi. Regia: Marius Oniceanu (2 acte color). Filmul prezintă Pavilionul agricol al Expoziției realizărilor economice naționale, demonstrînd realizările agriculturii noastre socialiste.

„Călătorie imaginară”, film de știință popularizată. Regia: Mircea Popescu. Scenariul: Ion

Manzatu și Mircea Popescu. Imaginea: Laurențiu Mărculescu. Un film care informează spectatorul despre teoria relativității prin intermediul unei istorioare curseve și originale.

„Pădure și nisip”, film de știință popularizată. Scenariul și regia: Maria Săpătoru și Eva Sirbu. Imaginea: Francisc Patafalvi (2 acte color). Filmul prezintă flora și fauna din pădurea Letea, considerată monument al naturii.

„Miniaturi în tehnică”, film de știință popularizată. Scenariul și regia: Paul Cojocaru. Imaginea: Constantin Teodorescu (2 acte color). După ce comunică unele date despre semiconductori, filmul prezintă larma lor întrebuințare în tehnică și industrie.

„Noi și soarele”, film de știință popularizată. Scenariul și regia: Zoltan Terner. Imaginea: Wilfried Ott (2 acte color). Filmul stabilește dependența fenomenelor atmosferice față de activitatea solară și prezintă cercetările care se fac în cadrul anilor internaționali ai „soarelui calm”, ani de minimă activitate solară.

„Pomicultura intensivă”, film de știință popularizată. Scenariul prof. Aurel Negrilă. Regia: Dumitru Dădîrlat. Imaginea: I. Năstase, Ilie Cornea, Liviu Nițu (2 acte color). Filmul prezintă avantajele practicării unei pomiculturi intensive în diferite regiuni ale țării noastre.

CONCURS

Institutul de științe pedagogice din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1) post de șef de sector, specialitatea pedagogie, la sectorul „Învățămînt profesional și tehnic”;

2) post de cercetător științific principal, specialitatea pedagogie, la sectorul „Științe umaniste”;

3) post de cercetător științific principal, specialitatea pedagogie, la sectorul „Științele naturii”.

Cereriile se depun la secretariatul

institului din str. Sf. Apostoli nr. 14, pînă la data de 1 martie.

Cereriile vor fi însoțite de următoarele acte: copie legalizată după diploma de stat; copie legalizată după diploma de doctor sau candidat în științe; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; lucrările științifice ale candidatului.

Informații asupra condițiilor de vechime și stagiu se vor lua de la secretariatul institutului.